

RIBIČ

9

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2020
LETNIK LXXIX
ISSN 0350-4573

Blizu uspeha (foto: anja)

Ribiški turizem mora postati sestavni del strategije razvoja turizma Evropske unije

V času, ko Evropska unija oblikuje strategijo obnove evropskega turizma, je potekala spletna konferenca Foruma EU o športnem ribolovu in vodnem okolju s temo, kako lahko športni ribolov pripomore k ekološki obnovi gospodarstva po krizi covid-19. Športni ribolov je zelo selektiven način lova rib, ki ima številne ekonomske, socialne in zdravstvene prednosti. Športni ribolov je lahko pomemben in potreben vezni člen med načrti za zaščito okolja, lokalnimi skupnostmi in turisti. Vsekakor pa je treba pridobiti več statističnih podatkov, da bi v popolnosti zajeli celoten potencial sektorja in oblikovali ustrezne ukrepe.

16. julija 2020 je potekala spletna konferenca, ki sta jo moderirala evroposlanca Niclas Herbst (Nemčija, evropska ljudska stranka) in Grace O'Sullivan (Irska, Zeleni) in je bila namenjena diskusiji o prispevanju športnega ribolova k okrevanju turističnega sektorja evropskega gospodarstva po krizi zaradi virusa covid-19. Oba evroposlanca sta izpostavila družbeni, zdravstveni in ekonomski pomen športnega ribolova, posebno v kontekstu pandemične krize. Grace O'Sullivan je izpostavila irski primer z navedbo študije, v katero je bilo vključenih 406.000 oseb, ki so bile dejavne kot športni ribiči v letu 2012. Ti posamezniki so porabili 555 milijonov evrov, od česar 125 milijonov odpade na tuje ribiške turiste. Kot je pojasnil Stefan Spahn, član Upravnega odbora EAA, je lahko »promocija ribiškega turizma ključni dejavnik vzpodbujanja rasti ne samo turističnega športnega ribolova, ki ga je koronakriza zelo prizadela, ampak lahko pomaga tudi pri vseh drugih segmentih turizma kot ekonomske dejavnosti, posebno v obalnih, podeželskih ali oddaljenih predelih držav, ki imajo na voljo zgolj omejene vire denarnih prihodkov.«

V razpravi je sodelovalo šest predstavnikov, ki so predstavili primere dobrih praks in izzivov ribiškega turizma v luči ohranjanja ribjih populacij in varovanja vodnih ekosistemov. Omenjeni primeri so bili predstavljeni z Danske, Finske, iz Nemčije, z Norveške Poljske, iz Slovenije in Švedske (stališče Slovenije in primere slovenskega ribiškega turizma je predstavil sekretar RZS mag. Igor Miličič). Ga. Evelien Ranshuysen iz Generalnega direktorata Evropske komisije za pomorske zadeve in ribištvo je po vseh predstavitvah priznala, da je treba pridobiti boljše kakovostne podatke o športnem ribolovu.

Olivier Portat, predsednik Evropskega združenja trgovcev za športni ribolov (EFFTA), je povzel diskusijo z besedami, da potenciali ribiškega turizma v kontekstu trenutne krize na področju zdravstva, gospodarstva in okolja v bistvu nakazujejo potrebo, da Evropska unija v popolnosti povezuje športni ribolov v svoje strategije razvoja turizma, modre ekonomije in v splošni evropski ribiška politiki. Prav tako je

pozval k pripravi vseevropske študije, ki bi jo financirala in izvajala EU, ki bi zajemala tako okoljske kot tudi gospodarske in socialne vidike ter vplive športnega ribolova na morju in sladkih vodah v Evropi.

Zaključno misel je podala evroposlanca Grace O'Sullivan rekoč, »da celoviti statistični podatki kažejo na potencial sektorja ribiškega turizma za dosežke na številnih področjih. Doprinos športnih ribičev je vsebinski in verjetno večji kot so naša predvidevanja. Športni ribiči lahko prispevajo k okrevanju in krepitvi odpornosti turističnega sektorja.«

Mag. Igor Miličič

VEZENJE-TISK-DELOVNA OBLAČILA in DIGITALNI TISK

TISK NA ŠPORTNA IN DELOVNA OBLAČILA
VEZENJE GASILSKI IN ŠPORTNIH EMBLEMOM
 VEZENJE NA MAJICE IN KAPE
 TERMO TISK NA TEKSTIL IN KAPE
 REKLAMNE TABLE, NALEPKE
 PREDPASNIKI, SMESNE MAJICE....

Čelan Ivan s.p., Trniče 83, 2206 Marjeta

G:041 719 450, www.celansitotisk.si

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen števil
1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

Člani:
Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:

Člana:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

AKTUALNO

Ribiški turizem mora postati sestavni del strategije razvoja turizma Evropske unije
Mag. Igor Miličič 242

DELO RIBIŠKE ORGANIZACIJE

Tretja seja skupščine RZS v mandatu 2017–2022
Nuška Božičnik 244

OHRANIMO NARAVO

Vuhreško jezero
Milan Štraus 245
Stanje v Sloveniji (1. del)
Jernej Košir 249

RIBOLOV

Kam greš? Na linja!
Jure Ušeničnik 254

DRŽAVNA PRVENSTVA

Po 16 letih zopet v Slovenski Bistrici
Jože Šmejc 258
Lov rib z umetno muho – člani in veterani
Drago Ornik 261

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Jesenice
Nuška Božičnik 264

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Pri znaku
Lenart Levičar Bahtijari 266

RIBIČI PIŠEJO

Skrita bogastva v Ribiški družini Šempeter
Branko Hriberšek 269

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Zakaj so bile v Lisjakovi strugi pri Radgoni še ribe pijane?
Oste Bakal 271
Spopadanje ribiških družin s posledicami epidemije covid-19
Borut Jerše, Jure Ušeničnik 272

MUHARSKI KOTIČEK

Muharjev drugi polčas
Tomaz Modic 274

V SPOMIN

Anton Razinger 275
Janez Kregar 275
Ivan Kozole 275
Jože Mulc 275

MLADI RIBIČ

Jakčev nočni ribolov
Nuška Božičnik 276

RIBIČI KUHAJO

Ribji file z mocarelo in v listnatem testu
Borut Jerše 278

OBVESTILA

Vabilo
Ribiška družina Renče 269
Vipavski orjaki ali vipavski somi
Egon Dolenc 269

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

Tretja seja skupščine RZS v mandatu 2017–2022

Eno pomembnejših dejanj delovanja Ribiške zveze Slovenije so vsakoletne skupščine, kjer z ribiškimi družinami pregledajo letošnje delo, načrte za prihodnje leto, finančno stran delovanja in se pogovorijo o morebitnih tegobah in preprekah, ki pestijo družine in ribiče. Tokrat jo je malo zagodla tudi epidemija, vendar je vodstvo skupščino organiziralo po vseh predpisih zdravstvenih organizacij.

Skupščina je potekala v četrtek, 18. junija 2020, v prostorih Čebelarke zveze Slovenije v Lukovici. Prisotnih je bilo 30 predstavnikov ribiških družin, strokovna služba RZS, vabljeni Borut Jerše, častni predsednik RZS, dr. Bojan Pahor, direktor Direktorata za hrano in ribištvo na MKGP, Matej Zagorc, vodja Sektorja za ribištvo na MKGP, dr. Rado Javornik, direktor Zavoda za ribištvo Slovenije. Po izvolitvi delovnega predsedstva in verifikacijske komisije je predsednik RZS, dr. Miroslav Žaberl, povzel realizacijo sklepov druge seje skupščine, nadaljeval s predlogom dopolnitve Poslovnika o delu skupščine RZS, ki se v 8. členu nanaša na repliko, in poročilo za leto 2019. Navedel je, da je RZS v letu 2019 dopolnila določila poslovnika o delu Skupščine

državne meje za državljane EU, stališče RZS do sprememb gradbene zakonodaje. Nadzorni odbor je ugotovil, da so bila poročila pripravljena v roku, na finančnem področju je RZS delovala racionalno. Na željo ribiških družin bo RZS v naslednja poročila priložila tudi analitično bilanco finančnega dela poročila. Tudi letos je predsednik RZS predlagal, da se višina članarine

Krajnca za člana UO RZS v mandatu 2017–2022. Sledila so vprašanja in pobude ribiških družin, kjer so izpostavili težave z vidrmi. Predlagali so, da bi že v začetku leta določili datume višjih oblik izobraževanja zaradi lažje organizacije in optimizacije stroškov ribiških družin. Datumi bodo znani kmalu po novem letu, mogoč pa je dogovor o lokaciji izobraževanja in prilagoditvi območjem, kjer je več povpraševanja. Prav tako imajo ribiške družine težave z mirnimi conami; glede na stanje s koronavirusom so predlagali, da se v statute vnese možnost izvedbe sej v dopisni ali elektronski obliki.

RZS glede varovanja osebnih podatkov in snemanja sej skupščin, namena dostopnosti ter hrambe magnetogramov s sej skupščine zveze. Sprejeli so akt uredniške politike glasila Ribič. V minulem letu je RZS pridobila status nevladne organizacije, ki deluje na področju ohranjanja narave in varstva okolja, v upravnih postopkih ni posebej uveljavljala statusa, pridobila je status stranskega udeleženca v postopku odločanja glede vprašanja hidroelektrarn na Muri (HE Hrastje Mota) in reki Savi (HE Mokrice). V skladu z javnim pooblastilom je izvajala višje oblike usposabljanj, na predsednika Vlade so naslovili pismo glede problematike lastninjenja kmetijskih zemljišč društev. Predsednik je poročal tudi o aktivnostih RZS v času pandemije. Na pristojno ministrstvo so vložili pobude za: znižanje koncesijskih dajatev za ribiške družine, možnosti individualnega ribolova zunaj meja občin, koriščenje vavčerjev za spodbujanje ribiškega turizma, prost prehod

ne bi spremenila, potrdili so znižanje prispevka za ribiče, ki imajo status invalidne osebe. Podal je pobudo, da bi se strokovni službi povišala osnova za obračun plač, saj od 2012 RZS ni povečala ne članskega prispevka ne plač. V prid temu je dejstvo, da je se število članov povečalo.

Na skupščini so izvedli tudi nadomestne volitve za predstavnika RD z območja Gorenjske v Upravni odbor ZRS. Člani skupščine so soglasno potrdili Marka

Sledila je še beseda gostov. Dr. Bojan Pahor je zagotovil, da bo pobuda za odpis dela koncesije uresničena do konca leta 2020. Pohvalil je dobro vzpostavitev odnosov z RZS, ribiškimi družinam se je zahvalil za sodelovanje pri ribiško-gojitvenih načrtih.

Dr. Rado Javornik je povedal, da so bili ribiško-gojitveni načrti, razen petih, poslani na Zavod za varstvo narave, kjer rešujejo vprašanja mirnih vod in vlaganja šarenk. Matej Zagorc je opozoril na objavo predlogov predpisov na portalu E-demonkacija.

Na koncu je predsednik RZS podelil plakete Ivana Franketa Borutu Jeršetu in Petru Solarju, saj sta s svojim delom in trudom veliko prispevala k delovanju Ribiške zveze Slovenije in ribiških družin.

*Besedilo in fotografije:
Nuška Božičnik*

Vuhreško jezero

Hidroelektrarna Vuhred predstavlja tretjo v nizu in peto po času 8 zgrajenih pretočnih hidroelektrarn na slovenskem delu reke Drave. Leta 1949 so pričeli z geološkimi raziskavami, s prvimi gradbenimi deli na energetski in vodni infrastrukturi pa 18. 10. 1952. Gradnja se je zaradi obsežnih posegov v prostor, zapletov pri dobavi opreme in občutnih podražitev investicije zavlekla vse do 1. 9. 1959, ko je hidroelektrarna začela v celoti z rednim obratovanjem. Ne bo odveč, če še zapišem, da je bila hidroelektrarna od projekta do vgradnje opreme izključno plod domačega znanja takratne Jugoslavije. Žal je gradnja terjala tudi pet človeških življenj. Njihov prispevek k temu energetskemu objektu izpričuje spomenik, ki so ga leta 1961 postavili na vhodu hidroelektrarne. Zadnje celovito posodobitev energetske ter vodne infrastrukture so v letih 2000 – 2005 izvedle Dravske elektrarne Maribor.

Geografski, hidrološki, tehnični in energetski podatki

Vuhreško jezero je energetska pretočna akumulacija z naslednjimi geografskimi, hidrološkimi, in tehničnimi podatki:

- makro lokacija akumulacije: Občina Vuzenica, Občina Muta, Občina Radlje ob Dravi;
- mikro lokacija akumulacije: Vuzenica, Muta, Zgornja Vižinga, Dobrava, Spodnja Vižinga, Vuhred;
- porečje: Donavsko – Drava s pritoki;
- večji pritoki akumulacijskega prostora: Crkvenica, Šentvidski potok, Polnarjev potok, Vuhreščica, Mučka bistrica, Bričnikov potok, Radeljski potok, Ehartov potok, Vaški potok, Lamprehtov potok;
- prispevna površina reke Drave v Italiji in Avstriji: 10.964 km²;
- prispevna površina reke Drave v Sloveniji: 3.259 km²;
- prispevna površina Vuhreško jezero: 13.004 km²;
- dolžina reke Drave od izvira do izliva: 718 km;
- dolžina reke Drave na območju Slovenije: 133 km;
- dolžina zaježitve reke Drave v sredinski osi Vuhreškega jezera (od HE Vuzenica do HE Vuhred): 13.100 m;
- povprečna širina zaježitve: 182,70 m;
- največja globina zaježitve: 23 m;
- površina zaježitve: 2.530.000 (2.410.000) m²;
- prostornina zaježitve: 10.300.000 m³;
- energetska - koristna prostornina zaježitve: 2.200.000 m³;

Vuhreško jezero iz zraka (Atlas okolja).

Vuhreško jezero v prostoru Dravske doline (Geopedia)

- nadmorska višina akumulacije: 335 m.n.m.;
- hidrološki padec: 17,42 m;
- tip elektrarne: pretočna;
- tip pregrade: težnostna – betonska;
- dolžina krone pregrade: 167 m;
- prostornina pregrade: 86.000 m³;
- gradbena višina pregrade: 33,00 m;
- število agregatov: 3;
- letna proizvodnja električne energije: 297 GWh;
- ribje steze med spodnjo in zgornjo vodo nima.

Namembnost, raba in varstvo okolja akumulacije

Prednostna energetska raba akumulacije je bila določena z izgradnjo hidroelektrarne in s podelitvijo vodne pravice Dravskim elektrarnam Maribor (v nadaljevanju besedila: DEM). Pogoje rabe vode reke Drave za proizvodnjo električne energije in vzdrževanje njene vodne infrastrukture določa Uredba o koncesiji za rabo reke Drave za proizvodnjo električne energije (Uradni list RS, številka 26/03, 101/03, 88/04, 118/05, 124/06, 1/08). Na osnovi te je

država s poslovnim sistemom DEM dne 30. 1. 2004 podpisala koncesijsko pogodbo številka 355-01-145/2002 z veljavnostjo 50 let, koncesionar pa se z njo zavezuje:

- zavarovati zemljišča, objekte, naprave in druge dobrine pred škodljivimi posledicami delovanja hidroelektrarne;
- omogočiti splošno rabo vode - Vuhreškega jezera (športni ribolov – pripis avtorja);
- ohraniti biološko raznovrstnost (piškurje, ribe, rake, školjke, ... – pripis avtorja) in varstvo habitatov ter biološkega ravnovesja, če je to mogoče in dolgoročno stabilno;

• v največji možni meri ohraniti naravne vrednote Vuhreškega jezera;

- zagotoviti varstvo prebivalstva in njihovega premoženja, če so ti ogroženi zaradi posledic energetske rabe vode;
- plačevati koncesijsko dajatev v odmerjenih deležih državi in lokalnim skupnostim.

Vuhreško jezero prostorsko sega v ozemlje občine Vuzenica, Muta in Radlje ob Dravi. Podatka o njegovi površini znotraj posamezne občine mi ni uspelo nikjer zaslediti ali pa sem ga spregledal. Je pa ta vsekakor pomemben pri obračunu pripadajočega deleža koncesije in pri določanju druge rabe z občinsko mejo zamejenega vodnega prostora. Če te meje zanemarim, bi namembnost jezera opredelil takole:

- energetska raba pretočnih voda;
- ohranjanje in bogatenje pestrosti ter številčnosti prvotne in nove poselitve osrednjega jezerskega prostora z domorodnimi prostoživečimi živalmi ter rastlinami;

V spodnji vodi HE Vuzenica je rojstvo Vuhreškega jezera.

Vuhreško jezero v Vuzenici.

Vuhreško jezero v Muti z Vuzenico v ozadju.

Pri mitnici na Muti so poskrbeli za dobro informiranost in počutje izletnikov.

- protipoplavna zaščita neposrednega poselitvenega prostora, infrastrukture in kmetijskih zemljišč;
- rekreacijski poligon krajanov (*športnih ribičev*) in razvoj (*naravi nemotečih*) vodnih športov;
- podpora razvoju gostinstva in turizma s poudarkom na izletniškem ter ribolovnem turizmu.

Konkretizacija uravnotežene rabe je vsebina prostorskih in razvojnih aktov obravnavanih lokalnih skupnosti ter imetnikov podeljenih vodnih pravic (za proizvodnjo električne energije, *športni ribolov, plovbo, ...*). Moram pa izpostaviti, da so po Pravilniku o določitvi in varstvu naravnih vrednot (*Uradni list RS, številka 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15, 7/19*) na območju Vuhreškega jezera iz splošne rabe izključena naslednja območja:

- Bričnikov potok - levi pritok jezera pri Muti (*hidrološka naravna vrednota lokalnega pomena*);
- Tilkov zaliv – zaraščajoča plitvina ob Dravi pri Spodnji Vižingi (*ekosistemska naravna vrednota lokalnega pomena*);
- Vas – zaraščajoča plitvina na Dravi pri zaselku Vas (*ekosistemska naravna vrednota lokalnega pomena*);
- Vranja peč – previsna skalna stena nad

Dravo pri Radeljskem polju (*geomorfološka naravna vrednota lokalnega pomena*);

- Vuhred plitvina – zaraščajoča plitvina na Dravi pri hidroelektrarni Vuhred (*ekosistemska naravna vrednota lokalnega pomena*);
- Vuhred trstičje – trstičje ob Dravi pri Vuhredu (*ekosistemska naravna vrednota lokalnega pomena*);
- Zgornja Vižinga – otok na Dravi in izliv Radeljskega potoka v zgornji Vižingi (*ekosistemska, botanična, geološka in zoološka naravna vrednota državnega pomena*).

Omejitve stihijske (*nenačrtovane*) rabe celotnega jezerskega prostora pa na načelni ravni opredeljuje tudi Natura 2000 in usklajene naravovarstvene smernice prostorskih aktov vseh treh občin, ki jih povzemam:

- ohranjanje naravnih habitatnih tipov in habitatov rastlinskih ter živalskih vrst;
- ohranjanje ustrezne lastnosti abiot-skih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranjanje ali izboljšanje kakovosti habitata rastlinskih ali živalskih vrst, zlasti pa tistih delov, ki so bistveni za razmnoževanje (*drst rib – pripis avtorja*), skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitve in prehranjevanje živali;

- ohranjanje povezanosti habitatnih populacij rastlinskih in živalskih vrst (*ribje selitvene poti v pritoke akumulacije – pripis avtorja*);

- prilagajanje posegov v prostor življenjskim ciklusom in razmnoževanju rastlin ter živali;
- prepoved vnašanja (*in humana odstranitve že prisotnih – pripis avtorja*) tujerodnih rastlinskih ter živalskih vrst in gensko spremenjenih organizmov.

Na normativni ravni je varstvo domorodnih živalskih in rastlinskih vrst Vuhreškega jezera zavidljivo. Kaj to varstvo pomeni v praksi za prostoživeče ptice, vidre, ribe, rake, školjke in druge vodne organizme pa najbolje vedo lokalni športni ribiči, lovci, opazovalci ter preučevalci ptic in občani ter obiskovalci tega vodnega prostora.

Kakovost vode reke Drave in zasipavanje akumulacijskega prostora

Reka Drava izvira na Toblaškem polju pod goro Cimo Nove Dobbiaco (2.642 m. n.m.) v Italiji, teče skozi Avstrijo in pri vasi Vič (339,3 m.n.m.) vstopi na ozemlje naše države (*Dravograjsko jezero*). Skupna dolžina njenega toka znaša 718 km, od tega 133 km s padcem 148,30 m na območju Slovenije.

Umetni otok sanirane plitvina pod naseljem Vas ima status lokalne naravne vrednote.

Vuhreška mornarica v pripravah na izplutje.

Se je gozd potopil v Dravo ali je Drava poplavlila gozd?

Za Vuhreško jezero ni podatkov o kakovosti jezerske vode, je pa vrsta zgodovinskih (Erico Velenje, DEM, IKRA Celje, ...) in aktualnih podatkov (Direktorat RS za vodo) za reko Dravo z najbližjim gorvodnim merilnim mestom v kraju Tribej (ob vstopu vodotoka v Slovenijo). Rezultati analiz za zadnja štiri leta izkazujejo:

- 2016 – voda: dobro kemijsko stanje, biota: slabo (bronirani difeniletri, živo srebro), dobro ekološko stanje, posebna onesnaževala: dobro;
- 2017 – voda: dobro kemijsko stanje, biota: slabo (bronirani difeniletri, živo srebro), dobro ekološko stanje, posebna onesnaževala: dobro;
- 2018 – dobro kemijsko in ekološko stanje; posebna onesnaževala: dobro;
- 2019 – dobro kemijsko in ekološko stanje; posebna onesnaževala: dobro.

Seveda bi za nas ribiče bil bolj interesanten podatek o stanju kakovosti vode s parametri, ki imajo neposreden vpliv na življenje sladkovodnih rib. Žal Uredba o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib (Uradni list RS, številka 46/02, 41/04), Pravilnik o določitvi odsekov površinskih voda, pomembnih za življenje sladkovodnih vrst rib (Uradni list RS, številka 28/05) in Pravilnik o imisijskem monitoringu kakovosti površinske vode

za življenje sladkovodnih vrst rib (Uradni list RS, številka 71/02) zgornjega toka Drave ne vključujejo. Najbližje merilno mesto je Borl, ta pa je od Vuhreškega jezera preveč oddaljen, da bi bili rezultati meritev še verodostojni.

Stanje kakovosti vode reke Drave je ugodno in se še izboljšuje. V dostopnih javnih evidencah za obravnavano obdobje nisem zasledil nobenega večjega incidentnega onesnaževanja zgornjega toka, kar je verjetno tudi zasluga naših severnih sosedov, če odmislim pretekla izredna dogodka:

- antropogenega kaljenja reke Drave 2010 – 2012 zaradi čiščenja usedlin avstrijskih elektrarn in njihovega dol-vodnega transporta z vodo;
- poplavnega vala reke Drave 05. – 06. 11. 2012 zaradi nedorečenega upravljanja avstrijskega hidroenergetskega sistema.

Oba sta močno zaznamovala kakovost vode in pospešila zaplavljenost Vuhreškega jezera. Povzročila pa sta tudi povečano mortaliteto rib in motnje v njihovih reprodukcijskih procesih z dolgoročnimi vplivi zmanjševanja vrst ter populacij občutljivejših reo in oligoreofilov.

Drava z večjim delom pritokov je alpska reka z veliko transportno sposobnostjo. S padcem nosilne sposobnosti se grobi delci plavja usedajo predvsem na vtoku, finejši lebdenci neraztopljeni delci, vključno z onesnaževali industrijskega, kmetijskega in komunalnega izvora, pa se počasi naplavlajo znotraj celotnega akumulacijskega prostora. Skozi daljše časovno obdobje obseg naplavin ogrozi poplavno varnost in bistveno zmanjša energetska prostornina akumulacije. Vuhreško jezero pri tem ni izjema, kar pričajo izvedeni sanacijski ukrepi DEM na odstranjevanju naplavin v zalivu Vas in Tilkova mlaka ter pred jezovno zgradbo hidroelektrarne. Pričakovati je, da bodo energetiki z vzdrževanjem energetskega volumna še nadaljevali, sočasno pa izboljševali oslabljeno ekološko stanje jezera.

Ribe in ribištvo jezera

Na reki Dravi je bilo skozi čas na zaključenih makro lokacijah opravljenih niz ihtioloških raziskav (Głowacki 1885, Seeley 1886, Munda 1926, Pivko 1935, Povž 1991, IKRA 2004, KIS/EBRA 2008, EBRA 2009, UMBRA 2009, Zavod za ribištvo Slovenije 2011, 2014, ...). Rezultati tistih pred gradnjo hidroenergetskih objektov izkazujejo takratno prisotnost 37 vrst rib, današnji pa precejšne spremembe v vrstah in populacijah. Da pa bi za Vuhreško jezero predstavil čim verodostojnejše podatke, sem te povzel po:

• evidencah vlaganj in statistiki ulova rib v Radeljskem ribiškem okolišu (revir 3 in 4) za obdobje 1985–2019;

• ihtiološki raziskavi »Ocena dejanskega stanja ribjih populacij in ekološkega stanja v reki Dravi na področju akumulacije Vuhred« (EBRA plus, UMBRA, 2010);

• zaznamkih v medijih in Ribiškem katastru, ki v tem sektorju Drave za preteklo obdobje nakazujejo prisotnost ene vrste piškurjev ter 39 domorodnih in tujerodnih vrst rib:

• piškurji (*Petromyzontidae*): donavski piškur (*Eudontomyzon vladykovi*);

• jesetrovke (*Acipenseridae*): kečiga (*Acipenser ruthenus*);

• jegulje (*Anguillidae*): jegulja (*Anguilla anguilla*);

• krapovci (*Cyprinidae*): rdečeoka (*Rutilus rutilus*), platnica (*Rutilus virgo*), klenič (*Leuciscus leuciscus*), klen (*Leuciscus cephalus*), jez (*Leuciscus idus*), blistavec (*Telestes souffia*), pisanec (*Phoxinus phoxinus*), beli amur (*Ctenopharyngodon idella*), rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*), bolen (*Aspius aspius*), linj (*Tinca tinca*), podust (*Chondrostoma nasus*), navadni globoček (*Gobio obtusirostris*), beloplavuti globoček (*Romanogobio vladykovi*), peščeni globoček (*Romanogobio kesslerii*), mrena (*Barbus barbus*), pohra (*Barbus balcanicus*), pezdirek (*Rhodeus amarus*), ogrica (*Vimba vimba*), ploščič (*Abramis brama*), androga (*Blicca bjoerkna*), pisanka (*Alburnoides bipunctatus*), zelenika (*Alburnus alburnus*), navadni koreselj (*Carassius carassius*), krap (*Cyprinus carpio*), gojena oblika luskinar, ►

Obsežna trstičja so lahko odlični prostor za razmnoževanje in razvoj limnofilnih vrst rib ter gnezdenje vodne ptice.

Vuhreško jezero se konča na jezovni zgradbi HE Vuhred.

veleluskinar in usnjar, srebrni tolstolobik (*Hypophthalmichthys molitrix*);

- činklje (*Cobitidae*): navadna nežica (*Cobitis elongatoides*);
- rečne babice (*Balitoridae*): babica (*Barbatula barbatula*);
- pravi somi (*Siluridae*): som (*Silurus glanis*);
- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);
- postrvi (*Salmonidae*): potočna postrv (*Salmo trutta m. fario*), šarenka (*Oncorhynchus mykiss*), sulec (*Hucho hucho*);
- lipani (*Thymallidae*): lipan (*Thymallus thymallus*);
- trske (*Gadidae*): menek (*Lota lota*);
- kaplji (*Cottidae*): navadni kapelj (*Cottus gobio*);
- pravi ostriži (*Percidae*): navadni ostriž (*Perca fluviatilis*), smuč (*Sander lucioperca*), smrkež (*Gymnocephalus schraetzer*), upiravec (*Zingel steber*), čep (*Zingel zingel*);
- sončni ostriži (*Centrarchidae*): sončni ostriž (*Lepomis gibbosus*).

Novější zapisi ihtiološke stroke za tu obravnavani sektor Drave izpričujejo in napovedujejo izginjanje donavskega piškurja (*Eudontomyzon vladykovi*), kečige (*Acipenser ruthenus*), jegulje (*Anguilla anguilla*), jeza (*Leuciscus idus*), blistavca

(*Telestes souffia*), ogrice (*Vimba vimba*), zvezdogleda (*Romanogobio uranoscopus*), navadnega koreslja (*Carassius carassius*), navadne nežice (*Cobitis elongatoides*), babice (*Barbatula barbatula*), sulca (*Hucho hucho*), navadnega kaplja (*Cottus gobio*), smrkeža (*Gymnocephalus schraetzer*) in upiravca (*Zingel steber*), zaradi nezmožnosti razmnoževanja pa še izumrtje tujerodnega belega amurja (*Ctenopharyngodon idella*) ter srebrnega tolstolobika (*Hypophthalmichthys molitrix*), kar v nadaljevanju predstavlja prisotnost 28 domorodnih in 3 tujerodne vrste rib. Moram pa v zaključku tega dela članka opozoriti na tujerodnega signalnega raka (*Pacifastacus leniusculus*) in potujočo trikotničarko (*Dreissena polymorpha*), ki sta s svojo prisotnostjo ter širjenjem zaznamovala tudi Vuhreško jezero.

Vuhreško jezero je po Uredbi o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v RS (Uradni list RS, številka 52/07) v Zgornjedravnem ribiškem območju – Radljskem ribiškem okolišju (*Drava od jezua hidroelektrarne Vuzenica do jezua hidroelektrarne Ožbolt s pritoki*) s skupno površino 205,85 ha. Ta je bil z koncesijsko pogodbo Ministrstva za okolje in prostor za trideset let dodeljen v upravljanje Ribiški družini Radlje ob Dravi, katere ustanovitev sega v leto 1958 z imenom RD Vuzenica, leta 1976 pa se je s spremembo upravne pristojnosti preimenovala v RD Radlje. Sodim, da velikost ribiškega okoliša in prisotna problematika njegovega upravljanja (*naraščanje vrst in števila plenilcev rib, motnje okolja pri naravni reprodukciji rib, stihijska raba plovil na motorni pogon v drstičih in ribolovnem območju, ...*) zahteva od vodstva ribiške družine velike napore ter finančna vlaganja za zmanjševanje in odpravljanje teh motenj. Očitno so pri tem uspešni, kar izkazujejo izrečene pohvale naključno vprašanih ribičev tega 228 članskega kolektiva.

Razvoj turizma na jezeru in v okolici

Občina Vuzenica, Muta in Radlje ob Dravi se ponašajo z vrsto zgodovinskih posve-

tnih (*Pustov grad, kmetija Lužnik, mitnica, dvorec Mahrenberg, Rožni dvor, Župankova domačija, spodnji grad Pristava Dvorec, ...*) in sakralnih objektov (*sv. Devica Marija, sv. Vid, sv. Primož, sv. Nikolaj, sv. Jernej, sv. Peter, sv. Simona in Jude, sv. Stefan, sv. Janez Krstnik, sv. Marjeta, sv. Mihael, sv. Urban, sv. Pankracij, sv. Jurij, sv. Anton Padovanski, sv. Janez Nepomuk, sv. Lovrenc, sv. Ilja, Kalvarija, samostan dominikank, ...*), reliktove tehnične ter bivanjske kulture (*Kremzerjev muzej, kovaško-livarski in gasilski muzej, zbirka Ferda Laitingerja, ...*) in naravnih znamenitosti (*več urejenih gozdnih učnih poti, vodna učna pot Vuhreščica, Herkove pečina, Sadnikova lipa, ...*), ki so že ali pa še bodo vtakane v razvoj njihovega turizma. Pri tem pa niso pozabili tudi Vuhreškega jezera. Ta vse tri občine združuje (*projekt Drava kot priložnost*). V njihovih prostorskih aktih in drugih javnih listinah je vrsta zapisov, ki se posredno ali neposredno nanašajo na gradnjo, urejanje ter rabo jezerske infrastrukture za razvoj izletniškega in stacionarnega turizma. Na informativni ravni jih povzemam: čiščenje odpadnih voda za dvig kakovosti vode reke Drave, obujanje in razvoj tradicionalnega splavarjenja, turistična plovba od Vuzenice do Spodnje Mute, kolesarjenje (*Dravska kolesarska pot*), mitnica s pomolom v Spodnji Muti, opazovalnice za opazovanje in preučevanje vodnih ptic, pomoli (*pristani*) za razvoj plovbe in vodnih športov v Radljah ter Vuhredu, športno – rekreacijski center na izlivu Vuhreščice v Vuhredu. Skratka ponudba, ki bo lahko zadovoljila tudi zahtevnejše izletnike. Žal pa v pričujočih aktih nisem nikjer zasledil športnega ribolova in ribolovnega turizma. Oba sta lahko gonilo razvoja jezerskega gostinstva ter turizma. Seveda pa je ta del izključno v domeni ribiške družine, njenih razvojnih ciljev in sposobnosti vodstva za njihovo uresničevanje. Ne dvomim, da bodo radljski ribiči tudi te skupne cilje dosegli ter presegli v korist ohranjanja domorodnih vrst rib in njihovega življenjskega okolja ter vsesplošnega razvoja Vuhreškega jezera.

Besedilo in fotografije: Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Pri pripravi članka Dravograjsko (Črneško) jezero na tisk je prišlo do napake. In sicer je:

- pod orto posnetkom napis Jezero Savci iz zraka, moral pa bi biti zapis »**Osrednji del jezera na območju Dravograda iz zraka** (*Atlas okolja*)«;
- pod geografsko karto napis Jezero Savci v prostoru Slovenskih goric, moral pa bi biti zapis »**Dravograjsko jezero v prostoru Koroške** (*Geopedia*)«

Ker je do podobne napake v preteklosti že prišlo (*Kočevsko – Reško jezero*) bi Vas tokrat, zaradi moje verodostojnosti pred bralci, prosil za objavo popravka.

S spoštovanjem!

Milan Štraus

Stanje v Sloveniji (1. del)

Spremljanje stanja obremenitve voda je pomemben del njihovega varstva. Če obremenitve poznamo, lahko zagotovimo ustrezne ukrepe za izboljšanje stanja. Stanje na področju hidromorfoloških obremenitev v Sloveniji povzemata Načrta upravljanja voda za vodno območje Donave in Jadranskega morja, ki smo ju uporabili v prispevku. V pripravi sta Načrta upravljanja voda za obdobje 2022–2027, na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor pa je objavljen dokument Pomembne zadeve upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja, kjer so podrobneje navedene (hidromorfološke) obremenitve voda. Z dokumentom vabijo zainteresirano javnost, naj odda pripombe, mnenja in predloge.

Trenutno sta v veljavi Načrta upravljanja voda za vodno območje Donave in Jadranskega morja za obdobje 2016–2021. V obeh načrtih (l. 2016) je ocenjeno stanje površinskih in podzemnih voda, pregled dejavnosti, ki lahko škodljivo vplivajo na vode, ocena obsega tega vpliva, pregled ukrepov in režimov, ocena verjetnosti za doseg ciljev. Na podlagi tega so določeni dodatni ukrepi ali strožji režimi za varstvo voda. Ker sta načrta izdelana posebej za jadransko in donavsko vodno območje, smo pregled hidromorfoloških obremenitev povzeli ločeno za obe vodni območji. Čisto svež pa je dokument Pomembne zadeve upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (avgust 2020), kjer so podrobneje predstavljene obremenitve voda v Sloveniji.

Območje Slovenije delimo na dve vodni območji, ločeni s hidrografskega razvodnico, in sicer na vodno območje Donave in vodno območje Jadranskega morja. Vodno območje Donave sestavljajo porečja Mure, Drave in Save, vodno območje Jadranskega morja pa povodje Soče in povodje jadranskih rek z morjem.

Vodna telesa površinskih voda (VTPV) so določena s Pravilnikom o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18). Samostojna vodna telesa površinskih voda so bila določena za:

- reke s prispevno površino, večjo od 100 km²,
- reke s prispevno površino, manjšo od 100 km², kjer je bilo opredeljeno pomembno različno stanje VTPV,
- naravna jezera s površino vodne gladine, večjo od 0,5 km²,
- morje,
- umetne kanale, daljše od 3 km,
- vodne zadrževalnike na rekah in umetne ojezeritve s površino, večjo od 0,5 km².

Pri določitvi rek so še dodatno upoštevali najmanjšo dolžino 5 km reke. Vsi drugi vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo navedenim pogojem, so priključeni vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

VTPV so določena na podlagi:

- tipov površinske vode, ki so določeni glede na meje hidroekoregij za celinske vode in ekoregij za morje in somornice ter glede na abiotične deskriptorje,
- pomembnih hidromorfoloških sprememb površinske vode ali njenega dela,
- presihanja,
- pomembnih antropogenih fizičnih sprememb hidromorfoloških značilnosti površinske vode ali njenega dela,
- pomembno različno stanje površinske vode ali njenega dela.

Pomembno različno stanje površinskih voda ali njihovih delov je ocenjeno na podlagi:

- ocene kemijskega stanja vode (dobro/slabo),
- rezultatov nacionalnega monitoringa bioloških parametrov,
- najboljše mogoče ocene pomembno različnega stanja posameznih delov površinskih voda ali njihovih delov glede na evidence obremenitev.

Vodna telesa površinskih voda delimo na: vodotoke (reke), jezera, morje, umetna vodna telesa in močno preoblikovana vodna telesa.

Umetno vodno telo je VTPV, ki je nastalo kot posledica fizičnih posegov v okolje na območjih, kjer površinska vodna telesa niso obstajala. Kot merilo za določitev so upoštevali najmanjšo dolžino 5 km in površino 0,5 km².

Zelo preoblikovano vodno telo (MPVT) je VTPV, ki ima »očitno in bistveno spremenjene hidrološke in morfološke značilnosti glede na naravne razmere in so te spremembe trajne zaradi določenih vrst človekovih dejavnosti ali posledic rabe vode ali rabe prostora in VTPV zaradi teh sprememb ne dosega biološke kakovosti, ki je ustrezna za doseganje dobrega ekološkega stanja rek«. Pri določitvi MPVT so bila upoštevana naslednja določila:

- dolžina vzdolžnega profila vodnega zadrževalnika za potrebe določene rabe je 1.000 m ali več;
- dolžina derivacijskega kanala je

1.000 m ali več in/ali preostanek vode v naravni strugi je manjši od analitično določenega ekološko sprejemljivega pretoka;

– protipoplavne ureditve (nasipi, dvojni trapezni profili) so v neposredni bližini struge reke, naravno poplavno območje reke pa je ločeno od osrednjega dela rečnega koridorja;

– objekti v območju urbanih površin so od struge reke oddaljeni manj kot 15 m na rekah 1. reda ali manj kot 5 m na rekah 2. reda, na obeh bregovih odseka, dolgega vsaj 1.000 m;

– utrditve dna obrežnega pasu, brežin in pozidanost ali drug razlog vodonepropustnosti obalnega jezerskega pasu na 30 % ali več jezerske obale.

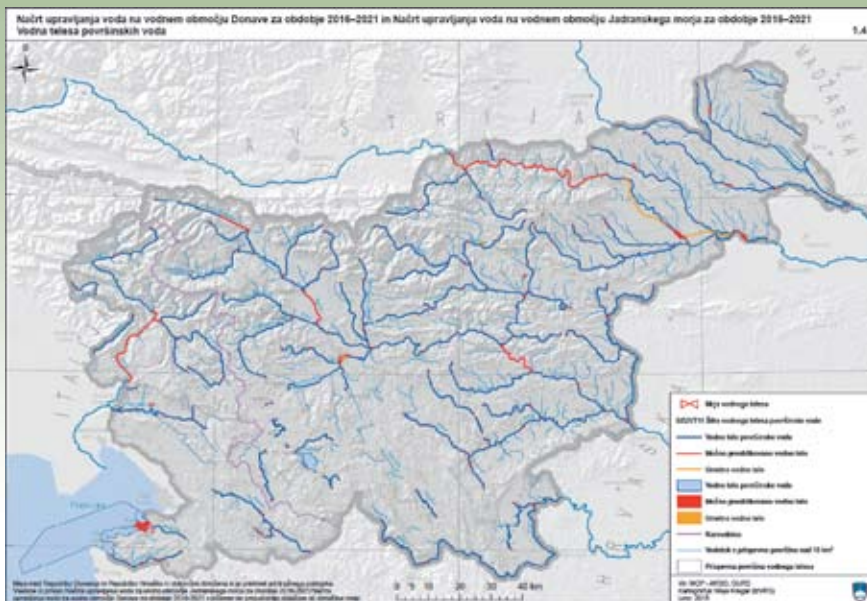
Stanje v Sloveniji

V Sloveniji je določenih 155 VTPV, od tega 125 VT vodotokov (rek), 3 VT naravnih jezer, 4 VT morja, 4 UVT in 19 MPVT, kar prikazuje slika 1.

Slika 1: Delež vodnih teles po kategorijah

Zelo preoblikovana vodna telesa so na vodnem območju Donave na odsekih rek Sava in Drava zaradi izgradnje hidroelektrarn. Tako je skoraj celoten tok reke Drave zelo preoblikovano vodno telo, prav tako nekateri odseki Save. Na teh odsekih so znatno spremenjene hidromorfološke značilnosti. Zaradi poplavne varnosti so nastali zadrževalniki Šmartinsko, Slivniško, Gajševsko in Ledavsko jezero, zaradi hidroelektrarn pa zadrževalnika Ptujsko in Ormoško jezero. Kot umetno vodno telo so določeni Gruberjev prekop, Velenjsko jezero, kanal

Slika 2: Vodna telesa površinskih voda. Vir: medmrežje 1.

hidroelektrarne Zlatoličje in Formin. Na vodnem območju Jadranskega morja je šest zelo preoblikovanih vodnih teles. To so odsek Soče (zaradi izgradnje hidroelektrarn), zadrževalniki Klivnik, Mola in Vogršček (nastali z zaježitvijo reke – poplavna varnost) in Škocjanski zatok ter morje – Koprski zaliv. Vodna telesa površinskih voda po kategorijah prikazuje slika 2.

Obremenitve so v obeh načrtih prikazane v skladu z »dano kakovostjo in razpoložljivostjo podatkov« glede na celotno prispevno površino posameznega vodnega telesa vodotoka (odvzemi vode, iztoki odpadne vode, osuševalni sistemi, raba tal) ali glede na glavni tok vodnega telesa (razbremenilniki, uravnavanje pretoka zaradi obratovanja hidroelektrarn, prečni objekti in zadrževalniki, odvzemanje naplavin, regulacije in druge ureditve vodotokov, raba tal v obrežnem pasu)«.

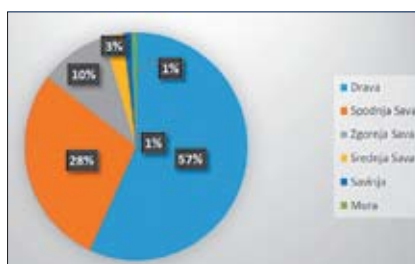
Donavsko povodje

Reke (vključno z MPVT in UVT)

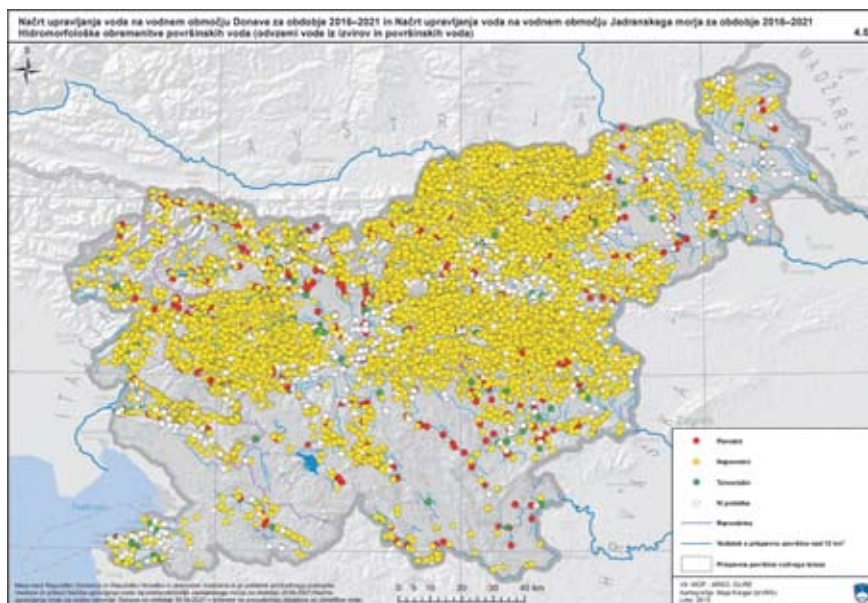
1. Odvzemi vode

Vodo odvezemamo za različne potrebe: pridobivanje pitne vode, namakanje, gojenje rib, uporabo v industriji, za proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah (HE) in malih hidroelektrarnah (MHE), pogon mlinov in žag, zasneževanje smučišč itn. Največ vode odvezemamo na območju reke Drave za potrebe HE (4226 m³/s), sledita območje zgornje (740 m³/s) in spodnje Save (2119 m³/s), nato območja srednje Save (211 m³/s), Savinje (91 m³/s) in Mure (47 m³/s) (slika 3).

Lokacije odvzemov vode iz izvirov in površinskih voda prikazuje slika 4.

Slika 3: Prikaz deležev skupne količine odvzemov vode (%) po območjih na VO Donave

Slika 4: Odvzemi vode iz izvirov in površinskih voda. Vir: medmrežje 1.

Kot preliminarno merilo za oceno možnih pomembnih obremenitev zaradi odvzemov vode je uporabljeno merilo, kjer velja, da vsota količin vseh odvzemov površinske vode iz tega vodnega telesa presega:

- 50 % srednjega malega pretoka na dolvodni meji vodnega telesa površinskih voda, če je razmerje med srednjim pretokom in srednjim malim pretokom večje od 20 ali

- 50 % vrednosti srednjega pretoka na dolvodni meji vodnega telesa površinskih voda, če ne gre za primer iz prejšnje alineje.

2. Izpusti odpadne vode

Podatki veljajo za izpuste iz komunalnih čistilnih naprav, malih komunalnih čistilnih naprav in industrijskih čistilnih naprav. Na porečju Save (območje spodnje Save) je največ izpustov odpadne vode (49 %), sledita območji srednje Save in Drave.

3. Prečni objekti

V načrtu je analiza, ki so jo opravili le za število in gostoto prečnih objektov na prispevni površini VTPV, ne zajema pa analize prehodnosti prečnih objektov za vodne organizme in premeščanje sedimenta, saj zaenkrat še ni razpoložljivih podatkov. Prav tako ni zajeta opredelitev vpliva prečnega objekta na zadrževanje vode. Število prečnih objektov na vodnem območju Donave je 2316. Največ jih je na območju zgornje Save (1248), nato sledi porečje Drave (556), območje srednje Save (222), območje Savinje (190), območje spodnje Save (94) in porečje Mure (6).

V načrtu so ocenili, da so pomembne obremenitve tam, kjer prehodnost prečnih

objektov za vodne organizme ni zagotovljena ali je na glavnem toku zaradi prečnega objekta nastal zadrževalnik s površino gladine, večjo od 0,5 km², ali dolžino zaježitve, večjo od 10 km, ali pomembna hidromorfološka sprememba.

4. Razbremenilniki visokih voda

Na vodnem območju Donave je deset razbremenilnikov visokih voda: pet na območju srednje Save, eden na območju Drave in štirje na območju Mure.

5. Odvzemi naplavin

Naplavine se odvzemajo na dveh mestih (območje zgornje Save in območje srednje Save).

6. Osuševalni sistemi

Največji delež osuševalnih površin je na porečju Mure (14,4 %), sledijo območja Drave (3,4 %), Savinje (1,2 %), spodnje Save (0,7 %) in srednje Save (0,6 %).

»Ocenjeno je, da so pomembne obremenitve zaradi osuševanja zemljišč prisotne na vodnih telesih površinskih voda, če površina osuševalnih zemljišč znaša več kot 14 % celotne prispevne površine vodnega telesa površinskih voda.«

7. Regulacije in druge ureditve struge

Vodotoki so glede na stopnjo antropogene obremenjenosti razdeljeni v štiri razrede. Razred A so naravni vodotoki, razred B zmerno spremenjeni vodotoki, razred C občutno spremenjeni vodotoki, razred D zelo močno spremenjeni vodotoki. Na vodnem območju Donave je najbolj spremenjeno območje reke Drave (najmanjši delež razreda A in največji delež razred D), največji delež na območju Save in Savinje pa je razred zmerno spremenjenih vodotokov. Na območju Mure prevladujeta razreda B in C. Ocenjeno je, da so pomembne obremenitve zaradi regulacij na tistih odsekih vodnega telesa površinske vode, kjer je delež razreda C ali D več kot 30 %, kar velja v primeru območja Drave in Mure (slika 5). Regulacije in druge ureditve struge prikazuje slika 6.

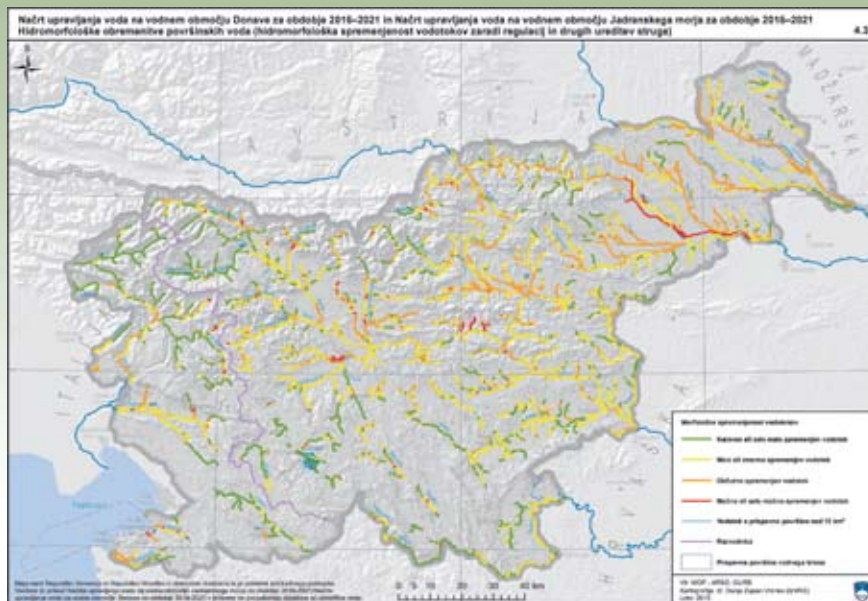

Slika 5: Delež spremenjenosti vodotokov po razredih (Donavsko povodje). Vir: NUV, 2016.

8. Raba zemljišč na obrežnem (priobalnem) pasu

Največji delež zavzemajo gozdne površine (28 %), sledijo trajni ravniki (27 %), nato pozidana in sorodna zemljišča (15 %), njive ali vrtovi (12 %), drevesa in grmičevje (9 %), kmetijska zemljišča v zaraščanju (5 %) in drugo (< 5 %).

Ocenjeno je, da so pomembne obremenitve zaradi rabe zemljišč na obrežnem pasu prisotne na vodnih telesih

Slika 6: Hidromorfološka spremenjenost vodotokov zaradi regulacij in drugih ureditev struge Vir: medrežje 1.

Preglednica 1: Morfološka spremenjenost obale in obrežnega območja Blejskega in Bohinjskega jezera

RAZRED	Blejsko jezero (% razreda)	Bohinjsko jezero (% razreda)
Naravno stanje	29	57
Zmerno spremenjeno stanje	15	27
Občutno spremenjeno stanje	46	16
Močno spremenjeno stanje	10	0
Zelo močno spremenjeno stanje	0	0

Vir: NUV, 2016.

površinskih voda, kjer je delež površin kategorije:

- njiva ali vrt na neposredni prispevni površini vodnega telesa površinskih voda, večji od 16 %,

- njiva ali vrt na celotni prispevni površini vodnega telesa površinskih voda, večji od 18 %, pri čemer je upoštevana le raba zemljišč na celotni prispevni površini vodnega telesa površinskih voda, ki je v Sloveniji, ali

- gozd na celotni prispevni površini vodnega telesa površinskih voda, manjši od 18 %, pri čemer je upoštevana le raba zemljišč na celotni prispevni površini vodnega telesa površinskih voda, ki je v Sloveniji.

Jezera (vključno z MPVT in UVT)

V sklopu naravnih jezer ustreznih velikosti sta bili ocenjeni Blejsko in Bohinjsko jezero. Ocena jezer je obsegala le morfološko spremenjenost obale in obrežnega območja. Kot primarna morfološka obremenjenost so določeni antropogeni posegi v obalnem območju (spremembe obale in strukture litoralnega območja zaradi postavitve obalnih konstrukcij v območja, neposredno povezana z vodo ali posegi, ki vplivajo na sestavo substrata na obravnavanem območju). Kot sekundarne obremenitve se je obrav-

navalo spremembe rabe zemljišč zaradi kmetijstva in živinoreje, gradnje urbanih in industrijskih območij, avtomobilskega in železniškega prometa ali protipoplavne zaščite v obravnavanem območju.

Vsako jezero je bilo razdeljeno na enote popisa značilnosti (odseke); Blejsko jezero na 316 odsekov, Bohinjsko pa na 583 odsekov. Odseki so bili razdeljeni v naslednje razrede: naravno stanje, zmerno spremenjeno stanje, občutno spremenjeno stanje, močno in zelo močno spremenjeno stanje. Rezultate prikazuje preglednica 1.

Jezera, ki imajo status MPVT, so bila ocenjena le na podlagi indeksa spremenjenosti obale jezera. Glede na to so bila najslabše ocenjena jezera: Ptujsko, Ormoško in Šmartinsko.

Jadransko povodje

Reke (vključno z MPVT in UVT)

1. Odvzemi vode

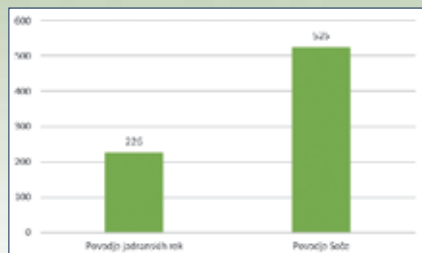
Največ vode odvzemamo na povodju reke Soče (712 m³/s ali 98 %), drugo (13 m³/s ali 2 %) so jadranske reke z morjem.

2. Izpusti odpadne vode

Največje količine izpustov odpadne vode so na povodju reke Soče (65 %). ▶

3. Prečni objekti

Iz katastra vodne infrastrukture je na povodju Soče 525 prečnih objektov, na povodju jadranski rek pa 226, kar prikazuje slika 7.

Slika 7: Število prečnih objektov na vodnem območju Jadranskega morja

4. Razbremenilniki visokih voda

Evidentiran je en razbremenilnik reke Rižane.

5. Odvzemi naplavin

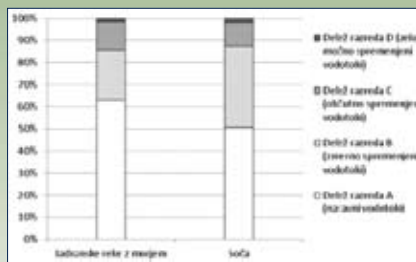
Na območju Jadranskega povodja je sedem mest odvzema naplavin, vsa na povodju reke Soče.

6. Osuševalni sistemi

Na povodju reke Soče je delež osuševalnih površin 1,3 %, na povodju jadranskih rek z morjem pa 0,9 %.

7. Regulacije in druge ureditve struge

Največji delež zavzema razred A – naravni vodotoki, sledijo zmerno spremenjeni vodotoki, delež razredov C in D je majhen (slika 8). Pomembne obremenitve zaradi regulacij in drugih ureditev strug niso prisotne (delež razreda C ali D ni večji od 30 %).

Slika 8: Delež spremenjenosti vodotokov po razredih (vodno območje Jadranskega morja). Vir: NUV, 2016.

8. Raba zemljišč na obrežnem (priobalnem) pasu

Največji delež obrežnega pasu zavzemajo gozdovi (48 %), sledijo trajni travniki (14 %), pozidana in sorodna zemljišča (13 %), drevesa in grmičevje (7 %), njive ali vrtovi (5 %) in drugo (< 5 %).

V načrtih je za obremenitve »odvzemi vode, izpusti odpadne vode, razbremenilniki visokih voda in odvzemi naplavin« zapisano, da »primerjava ocenjenih podatkov o vrstah in jakostih obremenitev z oceno stanja vodnih teles površinskih voda kaže, da ni mogoče zanesljivo opredeliti pomembnih obremenitev«. Iz Direkcije RS za vode so pojasnili, da so »za posamezno vodno telo bili izračunani parametri obremenitev (npr. razmerje med izpuščeno količino odpadne vode iz čistilnih naprav in vrednostjo srednjega obdobjnega pretoka). V okviru analize vplivov se je parametre obremenitev povežalo s parametri stanja površinskih voda in statistično prepoznalo morebitno soodvisnost«. Za omenjene parametre »ni bila prepoznana

statistična značilna soodvisnost, zato le-ti niso bili določeni kot pomembne obremenitve«.

Pomembne hidromorfološke obremenitve

V načrtu upravljanja voda so opredeljene tudi glavne okoljske težave na področju upravljanja voda, ki povzročajo večje vplive na vodno okolje. Izpostavljene so hidromorfološke spremembe površinskih voda zaradi hidroloških obremenitev, morfoloških obremenitev in prekinitve zveznosti toka.

Obremenitve so pomembne, kadar vplivajo na doseganje dobrega stanja voda.

Določene so na podlagi:

- »povezanosti/soodvisnosti med rezultati državnega monitoringa stanja površinskih voda in izračuni obremenitev ter

- meril iz obstoječih predpisov, strokovne literature oziroma strokovnih podlag za pripravo načrtov upravljanja voda iz drugih držav ali mednarodnih komisij«.

Kot pomembne so prepoznane naslednje obremenitve: spremenjena raba tal na prispevni površini VTPV in v obrežnem pasu, odvzem vode, osuševanje zemljišč, zadrževanje vode, regulacije in druge ureditve struge, ureditve obale jezer in morja.

Od skupno 155 VTPV so pomembne obremenitve evidentirane na 124 VTPV (80 %), na vseh VTPV pa je skupno evidentiranih 266 pomembnih hidromorfoloških obremenitev, kar prikazuje preglednica 2.

Preglednica 3: Pregled hidromorfoloških obremenitev v Sloveniji

Pomembna HM obremenitev	Spr. raba tal na prispevni površini	Spr. raba tal v obrežnem pasu	Reg. in ureditve struge ter obale zadrž.*	Osuševanje zemljišč	Odvzemi vode	Zadrž.	Urnavanje pretokov	Odvzem naplavin Plovne poti
Porečje	Delež obremenitve vodnega telesa površinske vode (%)							
Mure	100	85,7	71,4	42,9	21,4	14,3		
Drave	29,2	54,2	70,8		54,2	33,3	16,7	
Zg. Save	5,9		23,5		64,7	11,8	11,8	5,9 5,9
Sr. Save	43,5	26,1	60,9		30,4			4,3 8,7
Sp. Save	40,7	33,3	29,6		25,9	4,3	4,3	11,1
Savinje	37,5	18,8	56,3		37,5	18,8		
Povodje	Delež obremenitve vodnega telesa površinske vode %							
Soče	20	13,3	33,3		40	13,3	6,7	13,3
Jadranskih rek z morjem		5,3			47,4	10		

*Reg. in ureditve struge ter obale (velja za Jadransko povodje)

Vir: NUV, 2016.

Preglednica 2: Pomembne hidromorfološke obremenitve in število VTPV:

Pomembna HM obremenitev	Število VTPV s pomembno obremenitvijo
Odvzem vode	62
Spremenjena raba tal na prispevni površini	52
Osuševanje zemljišč	6
Zadrževalnik, pregrada	22
Regulacije in druge ureditve struge	71
Spremenjena raba tal v obrežnem pasu	46
Spremenjenost obale jezera	2

Vir: NUV, 2016.

Najnovejše podatke o obremenitvah voda, posebej po porečjih, obravnava dokument Pomembne zadeve upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja, na podlagi katerega je prikazana preglednica 3.

V dokumentu navajajo, da so hidromorfološke značilnosti pomembno spremenjene na okoli 30 % vodnih teles površinskih voda. Na teh vodnih telesih ne dosegamo okoljskih ciljev, zato bi bilo treba izboljšati ekološko stanje, kar lahko storimo z ustreznimi revitalizacijami voda. Zelo pomembno je tudi preprečevanje slabšanja ekološkega stanja voda zaradi novih (netrajnostnih) posegov v vodni in obvodni prostor.

Jernej Košir, dipl. ekotehnol.

Viri

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016–2021. Vlada RS, 2016.

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016–2021. Vlada RS, 2016.

Medmrežje 1: NUV. Dostop: <https://www.gov.si/teme/nacrt-upravljanja-voda-na-vodnih-obmocjih/> (1. 8. 2020).

Pomembne zadeve upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja. Ministrstvo za okolje in prostor, 202.

Viri slik

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave za obdobje 2016–2021. Vlada RS, 2016.

Načrt upravljanja voda na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016–2021. Vlada RS, 2016.

Lastni vir.

Reke Soča, Tolminka, Idričja, Bača, Nadliša in njihovi manjši pritoki s svojo lepoto, divjimi brzicami, skrivnostnimi tolmuni in znamenito Saško postrvjo privabljajo ribiče z vsega sveta.

HOTEL DVOREC
RIBIŠKI PAKETI

VKLJUČENO:

- izbrano št. nočitev z zajtrkom,
- sušenje in shranjevanje ribiške opreme,
- zgodnja prijava ali pozna odjava
- udoben spanec in brezskrben oddih
- klima, Wi-Fi, kabelska TV

DODATNO:

- TT obvezno doplačilo: 2,00 EUR/noč/osebo
- možen nakup ribolovne dovolilnice v hotelu
- lunch paket že od 6,00 EUR
- a la carte ali penzijska večerja

2 NOČI SUPERIOR DVOPOSTELJNA SOBA: 200 EUR (cena za dve osebi)
ENOPOSTELJNA SOBA: 106 EUR

3 NOČI BASIC DVOPOSTELJNA SOBA: 200 EUR (cena za dve osebi)
ENOPOSTELJNA SOBA: 150 EUR

4 NOČI SUPERIOR DVOPOSTELJNA SOBA: 200 EUR (cena za 1 osebo)
ENOPOSTELJNA SOBA: 106,00 EUR

Za rezervacijo pišite/pokličite na:
info@hoteldvorec.com
www.hoteldvorec.com
05 382 11 00 / 031 599 484

www.facebook.com/hoteldvorec/
www.instagram.com/hoteldvorec/

KOSTEVČ
WWW.KOSTEVČ.SI

TRGOVINA KOSTEVČ | WWW.KOSTEVČ.SI

TRG ZBORA ODPOSLANCEV 20, 1330 KOČEVJE

DELOVNI ČAS: PON – PET 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, SOB 09:00 - 12:00

NOVA SPLETNA TRGOVINA !!!

G 031 611 479 | E TRGOVINA@KOSTEVČ.SI

Kam greš? Na linja!

Slovenski ribiči linja razmeroma dobro poznamo in spoštujemo. Zaradi prikupne narave in dopadljivega videza telesa, ki ga krasijo zeleno-rjavi odtenki številnih drobnih lusk in oranžno obarvane oči, je eden naših najbolj cenjenih krapovcev. Kljub temu ga le redko lovimo in še redkeje ujamemo. Razlog je v tem, da se ga ribiči načrtno ne lotevamo, njegove populacije pa so večinoma majhne. Slabim obetom navzlic je ribolov linjev lahko zelo dober, predstavnike te lepe sladkovodne vrste pa spoznamo kot iskrive tekmece, ki obogatijo naše ribiško življenje.

Francis Francis, legendarni angleški ribiški avtor in nekdanji urednik časnika *The Field*, piše, da je linj skrivnostna riba. Piše, da je neopazen in ob tem omenja ribnik, za katerega je bil prepričan, da je prazen, brez rib. Po prijateljevem pripovedovanju naj bi v njem živeli prav lepi linji, kar je moral preveriti na lastni koži. Ob prvem obisku je res ujel manjšega, zato se je

samo njim; njihovega lova smo se lotili načrtno. To tehnično ali kako drugače ni posebno naporno, potrebno je le nekaj ribičeve pozornosti in obilo preživetih ribolovnih dni v revirju takrat, ko so te ribe najbolj dejavne. Najprimernejši čas za ribolov linja je poleti zgodaj zjutraj, izjemoma ga bomo lepo lovili tudi spomladi in jeseni. Pozimi so ulovi linjev bolj kot ne

našli na območju Moldavije in segajo v čas zgornjega miocena (približno 9,8 milijona let nazaj). Še starejši fosilni ostanki so iz obdobja oligocena, kar kaže, da so linji razvojno starejši od krapov (Rickards et al., 1976).

Dandanes linj poseljuje stoječe in tekoče vode večjega dela Evrope, razen Islandije, severnih predelov Škotske in Skandinavije. V Sloveniji, kjer je domo-

Linj je zagotovo ena naših najbolj priljubljenih sladkovodnih vrst rib, toda le malo ribičev se ga loti loviti načrtno.

Ko linj z gobčkom brska po blatnem dnu, se proti gladini dvigujejo drobni mehurčki plina. »Penjenje« vode je eden pomembnejših pokazateljev, da je na območju, kjer lovimo, linj.

na ribnik odpravil še enkrat. V nekaj urah je ujel vsaj 30 lepih linjev, ki so, posamezno, tehtali dober kilogram. Opogumljen s takšnim uspehom se je v prijateljev revir vrnil še večkrat, a linjev tam ni ujel nikoli več.

Branje takšne sočne literature je zelo zabavno, odpira pa tudi številna vprašanja. Kakšne vzporednice lahko potegnemo med zgodbami na porume-nem papirju in resničnim življenjem? Kako bi se pri načrtnem ribolovu linja izkazali mi?

Angleži, ki prednjačijo po količini literature o linju, menijo, da je razlika med ribolovom linjev in ribolovom velikih linjev. Ker je pri nas revirjev, ki so bogati z linji, le peščica, smo se zadovoljili z ribolovom rib nekoli-ko skromnejših mer. Želja je bila, da pač primejo v času, ko se posvetimo

izjema, razen v tekočih vodah, kjer so te ribe dejavnejše kot njihovi bratje v stoječih revirjih. Tam počivajo, delovane njihove presnove je na skorajšnjem minimumu.

V ribiški zgodovini so linja izjemno cenili tudi zaradi velike kulinarčne vrednosti, imel naj bi namreč belo, čvrsto in nadvse okusno meso. Ker teh njegovih odlik še nismo preizkusili, prepuščamo področje drugim ribičem, da ga ustrezno obdelajo in dokumentirajo.

Linj

Je srednje velika riba in sodi v družino krapovcev. Njegov razvoj merimo v milijonih let, podobno kot razvoj drugih vrst rib, o čemer pričajo najdbe fosilnih ostankov. Zobe rib iz rodu *Tinca* sp., kamor sodijo tudi zdajšnji linji, so

roden, ga najdemo v donavskem in jadranskem povodju. Velja za ogroženo vrsto, za katero so značilne maloštevilne naravne populacije, ki jih ogrožajo predvsem regulacije. Nekateri kolegi menijo, da je linja manj povsod, kjer so pogosti krapji; ta linjev sorodnik naj bi bil namreč pri prehranjevanju bojevitejši.

V povprečju meri od 20 do 40 cm v dolžino, le redko zraste več kot 50 cm. Znani so izjemno redki ulovi linjev do približno 65 cm, kar potrjuje tudi literatura, saj navaja to dolžino kot zgornjo mejo.

Drsti se spomladi in zgodaj poleti, odvisno od okoliščin. Samica odloži številne drobne ikre na podvodno rastlinje. Mladi linji hitro rastejo, glede na nekatere vire naj bi v prvem letu življenja dosegli težo do približno 100 g.

Linjevo telo je prevlečeno z debelo plastjo sluzi, ki služi kot odlična zaščita pred mehanskimi poškodbami in okužbami. Zaradi domnevnih zdravilnih lastnosti, ki naj bi jih imel linj za druge ribe, so ga v preteklosti imenovali kar »doktor«. Slavni Izaak Walton je sredi 17. stoletja o linju pisal, da je zdravilen tudi za ljudi. Omenja dva kamenčka iz linjeve glave, ki naj bi

do 30 cm je v dolžino merilo 59 linjev, od 30 do 50 cm pa 48 primerkov. Le trije ulovljeni linji so v dolžino merili več kot 50 cm.

Nekaj ulovov zasledimo tudi v rubriki kapitalni ulovi. V zadnjih 20 letih so ulov linja v rubriki prijavili zgolj sedemkrat. Ribiči so ga ujeli v Ljubljani, v ribniku Opekarna pri Vrhniki, v Krki pri Kostanjevici, v

dva kilograma. Ulovi so po pričevanju ribičev pogosti tudi v Braslovškem jezeru, ribniku Gaj pri Mozirju in še marsikje. Med naše najboljše revirje sodijo še Rinža, spodnji tok Unice in slavno Cerkniško jezero.

V tujini je literature o teh lepih ribah, pričakovano, več. Prava zakladnica je britanska. Angleži se združujejo v klube ljubiteljev ribolova linjev in

Čudovit linj je prijel na zrna sladke koruze. Velike trebušne plavuti izdajajo, da gre za samca.

Pri nas so takšni primerki nekaj povprečnega, a se jih zelo razveselimo. Le redko bomo namreč pričali ulovu linja, ki presega 2 ali 3 kilograme. Vsi takšni so prave trofeje.

ju uporabljali nekateri zdravniki, priporočuje pa tudi o nenavadni praksi polaganja linja ob noge hudo bolnih, kar naj bi v Rimu počela neka židovska ločina. Podobnih prisrčnih nesmislov lahko v literaturi zasledimo še kar nekaj.

Nekateri avtorji trdijo, da preživi tudi tam, kjer razmere glede ravnih kisika v vodi niso več primerne niti za krapa (Magri MacMahon, 1946). Drugi (denimo Povž et al., 2015) navajajo, da »lahko živi celo v precej slani vodi, kjer skoraj ni kisika«. Vainikka (2003) in Coad (2003) menita, da lahko linj preživi v vodi z ravnijo kisika 0,7 mg/l.

Pregled literature

Zdi se, da domači ribiči linja ne lovijo načrtno oziroma to počnejo le redki. Morebitni ulovi so tako slučajni in so praviloma posamični. V domači literaturi linja niso pogosto obravnavali. Mnenje potrjuje tudi natančnejši pregled domače ribiške periodike, zlasti glasila Ribič. O njegovem ribolovu piše Lenart Levičar Bahtijari, leta 2001 je prispevek na temo določanja linjevega spola napisal Andrej Janc.

Iz leta 2004 lahko prebiramo zanimivo statistiko ulovljenih linjev med izlovom Cerkniškega jezera. Tamkajšnji ribiči navajajo, da so pri reševanju rib ujeli tudi 1513 linjev; kar 1403 med njimi so v dolžino merili do 20 cm. Od 20

Dravi pri Dravogradu, največkrat pa v Cerkniškem jezeru. Najdaljši linj je meril 59 cm (3,4 kg); takratni mladinec ga je ujel na Vrhniki, najtežji pa je tehtal 3,6 kg (55 cm); ribič ga je ujel na Cerkniškem jezeru.

Podrobnejši pogovori z ribiči razkrivajo drugačno stanje. Linjev ulovimo več, le da ulovov navadno ne dokumentiramo. To je verjetno zato, ker je linj precej manjši od krapa (kar je verjetno eden od razlogov, da se njegovega lova ne lotevamo načrtno). Linji, težki od 2 do 4 kilograme, naj bi bili pogost ulov pred 15 do 20 leti v Dravi pri Ormožu in v Iščici pri Ljubljani. Sami se lepih linjev spominjamo iz Zbiljskega jezera, vendar jih tam nismo lovili. Opazovanje izbranih predelov Ljubljane v revirju RD Barje je v obdobju od leta 2015 do 2019 dalo zanimive, a pričakovane rezultate. Linji, dolgi med 30 in slabih 50 cm, so v zgodnjih jutranjih urah priplavali po eden ali dva iz globin, se smukali okoli obrežnega podvodnega rastlinja v vodi, ki ni bila globlja od 30 cm, in po nekaj minutah odplavali nazaj. Le redki med njimi so se v plitvini tudi prehranjevali, večinoma so le opazovali okolico in mirno jadrali med grivami potopljenega zelenja.

V zadnjem času lahko na družbenih omrežjih opazimo fotografije lepih linjev iz ribnika Brdinje pri Ravnah na Koroškem, ki po naši oceni tehtajo okoli

analizirajo vsako podrobnost glede prehranjevanja, drsti, življenjskega okolja in ribolova teh rib.

Zanimivo je branje poskusa empiričnih raziskav, ki so jih na primeru linjev naredili nekateri angleški avtorji. Rickards in Coulson (v Rickards, Webb & Gay, 1976) komentirata raziskavo, v katero so zajeli več kot 900 linjev, ulovljenih v letih 1967 in 1968 (povprečen ribič, kot navajata, bi za takšen dosežek potreboval več kot 80 ribolovnih sezon!), in ki se posveča medsebojni povezanosti različnih spremenljivk: teža linja, dolžina njegovega telesa, obseg, datum ulova, vaba ter temperaturi zraka in vode. Kljub nekaterim vsebinskim omejitvam in analitičnim pomanjkljivostim so izsledki raziskave zanimivi zaradi njenega obsega, vključujejo pa tudi pomenljiva opažanja. Izmed vseh vab so se za linje vseh velikostnih razredov najboljše izkazali kostni črvi. Manjši linji, zajeti v raziskavo, težki okoli kilograma in pol (3 lbs), so imeli najraje kostne črve, deževnike in podobne »mesne« vabe. Linji, katerih teža je presejala približno 2 kilograma (4 lbs), so pogosteje prijemale na kruh ali paste. Težji linji so med hranjenjem raje kot pasto izbrali kruh. Britanskega rekorderja, ki je tehtal slabih 7 kg (15 lb 3 oz), je leta 2001 med ribolovom krapov na manjši boji ujel Darren Ward.

Povprečno dnevno število ulovljenih linjev se je počasi zmanjševalo od junija do oktobra (junija je pri nas linj še v varstveni dobi!). V nasprotju z njihovim splošnim prepričanjem se je kruh izkazal kot odlična vaba že na začetku sezone. Linji so najpogosteje prijemali ob zori in v jutranjih urah, redkeje dopoldne in zvečer, redko pa čez dan in ponoči (nočni ribolov krapovcev pri nas ni dovoljen v vseh revirjih!). Navedeni in še nekateri izsledki so spodbudili tudi druge angleške ribiče, da so skladno

ko lovimo s plovčkom, izkažejo pa se tudi pri lažjem talnem ribolovu in ko uporabimo krmilnik.

Vabe, ki veljajo za klasične, so deževniki, kruh, polenta, zrna sladke koruze in kostni črvi. Primerni so tudi manjši bojliji, školjke in kozice. Nekateri ribiči radi preizkušajo nove vabe, kar je koristno, vendar terja več časa. Ribolovno mesto je priporočljivo tudi predhodno nakrmiti, s čimer pa ni treba pretiravati.

S palico uskladimo stacionarno kolesce, na katerega navijemo tanjši

na gladini. Pomembno je, da poznamo globino dna in upoštevamo njegovo oblikovanost. Zategnemo vedno, ko plovec pade na gladino, saj linj takrat vabo (in šibre) dvigne z dna. Celotna oprema je lahka, zato je primerna za ribolov na krajše razdalje. Linj se večinoma hrani pri dnu z glavo navzdol, zalogaje pa zaradi oblikovanosti ust pobira tako, da jih dvigne (v nasprotju s krapom, ki jih posesa). Ker je način linjevega prehranjevanja prefinjen, je sposoben vabo prežvečiti, ribič pa tega

S skrbnimi pripravami bo ribič linje ob dobrih dneh lovil enega za drugim. Manjši primerki prijemljejo tudi čez dan, na splošno so zelo radovedni.

Linjeve drobne luske so zeleno-rjave barve, barvni odtenki so odvisni od okolja, kjer živi. Oči ima oranžne, ustnice pa mesnate; na zgornji strani sta dva krajša brka.

s statistično stroko izvedli dodatne lastne raziskave. A raje kot suhi teoriji se posvetimo ribolovu.

Metoda dviganja plovca

Kilski linj je, če ga lovimo s primernim priborom, odlični borec. Zapet močno suva z glavo, bori se z vsem telesom in sili med podvodne ovire, koder si obeta rešitev. Ko ga dvignemo h gladini, zamahne z repno plavutjo in ustvari ploskajoč zvok; to je trenutek, ko linj najbolj opozori nase, sicer pa je ta riba izjemno mirna, tiha, skorajda neopazna.

Linja bi bilo greh loviti s pretežkim priborom, zato uporabimo beličarske palice vrste match ali še bolj osnovne lahke beličarke (angleško govoreči jim pravijo »float«). Kolegi, ki načrtno lovijo linje, take lahko preštejem s prsti ene roke, uporabljajo tudi t.i. specimen palice, posebej izdelane palice iz blankov, ki so prilagojeni za način ribolova in vrsto ribe, kot je linj. Ker gre za dražje izdelke, ki niso nujno potrebni, jih v tem sestavku samo omenjamo. Sami najraje lovimo z osnovnimi lahkimi beličarkami, denimo takšnimi akcije od 5 do 18 g in dolžine 360 cm. Najlepše delujejo,

laks. Debelina 0,22 mm bo ravno pravnjena, predvrstico pa še stanjšamo, do približno 0,16 ali 0,14 mm. Pri nakupu trnkov ne varčujemo; izberemo trnke velikosti #12 ali #14, ki naj bodo izjemno ostri. Čeprav bomo v nekaterih revirjih, zlasti v tujini, ujeli linje, težke od 3,5 do 4 kilograme (in to ne bo prav nič posebnega!), velja za najlepší način ribolova linjev plovčkanje z metodo dviganja plovca (*angl.* lift method). Z njo večinoma lovimo linje od 1 do 2 kilograma, kar je pri nas povprečen do razmeroma lep ulov. S tem se strinja tudi britanska legenda John Wilson, ki je nekoč linje najraje lovil prav s to tehniko plovčkanja.

Javnosti sta jo pred 70 leti predstavila brata Taylor in z njo povsem zaznamovala način ribolova linja. Metoda je razmeroma preprosta, zanjo pa potrebujemo angleški plovček (t.i. vagler) brez lastne obtežitve in nekaj šiber. Plovček namestimo na laks s pomočjo silikonske tube in ga ne obtežimo; v vodi se ne sme zravnati samostojno. Približno 7 do 10 cm pred trnek namestimo par svinčenih šiber (ki s težo uravnotežijo delovanje plovčka), nato pa plovec od vabe umaknemo toliko, da so šibre na dnu, plovček pa stoji

sploh ne bo zaznal, če bo uporabljal fiksni plovec. Ravno zato je metoda dviganja plovca tako učinkovita; preizkusili smo jo v mrtvicah Ljubljane in takoj zabeležili dobre rezultate. Omenimo naj, da tam vedno lovimo od 2 do 6 m od brega, nič dlje. Mesto izberemo pod vrkami in pri vodnem rastlinju. Za linja je ključno, da se ga lotimo zgodaj zjutraj; takrat ga najpogosteje ujamemo. Skoraj ni lepšega, kot dočakati dan v popolni tišini, gledajoč v eleganten plovec, okoli katerega se penijo mehurčki, ki nakazujejo, da bo prijel linj. In vedno prime ...

Poleg revirjev, ki smo jih že omenili, velja z načrtnim ribolovom linjev poskusiti še v revirjih nekaterih drugih nižinskih rek, ki jih zlasti v severovzhodni Sloveniji ne manjka. Zanimiv izziv bodo tudi manjši ribniki in gramoznice, za katere Angleži pravijo, da nudijo zavetje največjim primerkom.

V naši bližini sta zelo dobra revirja za ribolov linjev v mrtvici Sotle (na hrvaški strani) in kanal, ki poteka od vzhodnega roba Vrbskega jezera in teče skozi Celovec (med Trbiško in Beljaško ulico). Vsem navdušencem toplo priporočamo, da ju obišejo.

Tipičen revir, kjer prebivajo linji, zaznamujejo počasi tekoča voda, bogato vodno ter vodno rastlinje in obilje hrane.

Tihožitje z linjem. Te zlato-zelene sladkovodne lepote bomo najuspešneje lovili z lahkim priborom, manjšim plovčkom in izbrano naravno vabo.

Ker je spoznavanje ribolova lahko tudi malce akademsko, predlagamo vsem, željnim branja odličnega britanskega čtiva o ribolovu linjev, literaturo pod točkami (1), (6) in (8). Preostale vire, ki so nekoliko zahtevnejši, boste našli na spletu ali v bolj založeni knjižnici.

Besedilo in fotografije:
Jure Ušeničnik

Viri

1. Arbery, L. (1989). *Catching big tench*. London: David & Charles.
2. Coad, B.W. (2003). Freshwater fishes of Iran. Species Accounts-Cyprinidae-Tinca <http://www.purethrottle.com/briancode/species%20accounts/Tinca.htm>
3. Kovalchuk, O., Maraeskul, V. & Obada, T. (2014). Late Miocene bony fishes from Počești (Republic of Moldova). *Studia Biologica*. 8. 149-156.

4. Magri MacMahon, A. F. (1946). *Fishlore*. London: Pelican Books.
5. Povž, M., Gregori, A. & Gregori, M. (2015). *Sladkovodne ribe in piškurji v Sloveniji*. Ljubljana: Zavod Umbra.
6. Rickards, B., Webb, R. & Gay, M. (1976). *Fishing for big tench*. London: Camden Publishing Co. Ltd.
7. Vainikka, A. (2003). Tench. *Tinca tinca* L. <http://www.cc.jyu.fi/~ansvain/suutari/index.html>
8. Wilson, J. (1991). *Catch tench (with John Wilson)*. London: Boxtree Limited.

TROFEJA
WWW.TROFEJA.SI

WWW.TROFEJA.SI

DRŽAVNO PRVENSTVO V LOVU RIB S PLOVCEM

Po 16 letih zopet v Slovenski Bistrici

Po dolgoletnem srečanju z ribiškimi prijatelji iz RD Slovenska Bistrica je bilo čutiti prijetno zadovoljstvo, pa čeravno smo se zaradi strahu pred okužbo s koronavirusom pozdravljali bolj na daljavo. A ob skrbno urejenih ribnikih in lepo urejenem ribiškem domu človeka dobesedno pomiri in nekako ponese v brezskrben svet, kjer lahko za nekaj časa pozabi na nastale težave, ki nam v zadnjem času grenijo življenje.

Že ob objavi tekmovalnega urnika, ki ga je sestavila tekmovalna podkomisija v lovu rib s plovcem pri Ribiški Zvezi Slovenije za ligo veteranov, smo se razveselili novice, da nas bodo po šestnajstletnem premoru sodelovanja na DP v LRP gostili marljivi ribiški sotovariši iz RD Slovenska Bistrica. Veselili smo se srečanja s prijatelji – priznanimi slovenskimi tekmovalci, kot so: Jože in Sašo Ačko, Albin Šrenk, Božo Perger ter drugi v družbi večkratnega reprezentanta

veda podpore članstva slovenjebistriških ribičev.

Omenjeni naši ribiški prijatelji, poleg že omenjene športnotekmovalne dejavnosti, opravljajo ključno pomembna organizacijska dela v njihovi RD, kar je zelo pomembno in razveseljivo dejstvo za nadaljnje uspešno društveno delovanje njihovih ribičev.

Ob tem moramo poudariti, da poleg športnotekmovalne dejavnosti v LRP člani tekmovalne komisije že vrsto let uspešno

obenem opravičil odsotnost predsednika RD Slovenska Bistrica Franca Valanda.

Čeravno smo na odprtju letošnje zelo zahtevne tekmovalne sezone zaman pričakovali prisotnost in morda celo kakšne vzpodbudne besede katerega člana predsedujočih iz RZS, nas je tokrat le presenetil predsednik TPK v LRP pri RZS Brane Zelič in obelodanil nekatere posebnosti letošnjega DP v LRP.

In že smo se odpeljali na tekmovališče, na katerem smo na predhodnih treningih

Ribiški dom na Pragerskem potrjuje, da tod uspešno delujejo športni ribiči RD Slovenska Bistrica.

Dušan Horvat (RD Ptuj) je marljivo treniral in bil nagrajen s prvim mestom DP v LRP veterani na ribniku Pragersko.

Slovenije Mirka Kosa, ki je nekajkrat uspešno zastopal naše barve v različnih starostnih kategorijah v svetu. Mirko je bil v ponos slovenjebistriških ribičem, kot je to dandanes izjemno uspešna tekmovalka – državna prvakinja v LRP – članice, večkratna reprezentantka Klementina Križanec.

Toda tekmovalci omenjene RD na čelu sedanjega predsednika ŠTK Saša Ačka poudarjajo, da v njihovem kraju zagotovo ne bi bilo tako uspešne športnotekmovalne zgodbe brez prizadevnosti njihovega prvega vodje ŠTK, Filipa Flajšmana, ki je pred nekaj desetletji uspešno osnoval športnotekmovalno dejavnost in slednjo uspešno vodil vse do njegovega odhoda v tujino. K sreči so delo pozneje uspešno nadaljevali: Marjan Kokol, Božo Perger, Mitja Štern in od leta 2018 Sašo Ačko. Seveda so bili vsi omenjeni deležni podpore in pomoči predsednikov, ki se po določenem obdobju predsedovanja menjajo, ter se-

organizacijsko sodelujejo na ligaškem Državnem prvenstvu talnega ribolova krapov. Omenjeno potrjuje, da tod živijo in ustvarjajo pravi športni ribiči, ki jim športna tekmovalna dejavnost pomeni veliko več kot le pečena riba, mar ne?

Letošnje otvoritveno Državno prvenstvo v lovu rib s plovcem veteranov je bilo nedvomno srečanje najbolj občutljivih, najstarejših tekmovalcev, ki smo se v jutranjem času zbrali pred ribiškimi domom RD Slovenska Bistrica, kjer sta za veliko mizo Sašo Ačko in tajnik Mirko Kos urejala še zadnja administrativna dela pred samim začetkom tekmovalja. Vse je potekalo pod enako zahtevnimi tekmovalnimi pogoji, brez težav, kar smo predstavili že v Ribiču v 7/8, le da je potekalo na brežinah ribnika na Pragerskem. Po opravljenem jutranjem delu nas je zbrane v imenu organizatorja nagovoril Sašo Ačko, ki je med drugim predstavil sektorsko porazdeljeno tekmovalno traso in

uživali v lovljenju številnih lepih babuš, krapov in tudi preostalega ribjega življa.

Zaradi uspešnega treninga so bila pričakovanja ulova na tekmi DP upravičeno velika, a se je žal dogodilo ravno obratno. Ribe so bile zelo previdne in prijemi zelo redki in temu primeren je bil končni izkupiček štirurnega lova, razen redkih izjem. Po pričakovanju so bila v prednosti krajna lovna mesta, kot se pač pogosto dogaja.

Po prvem delu tekmovalja je na lestvici uspešnosti prevzela vodstvo z doseženim 1. mestom ekipa RD Majšperk, ki je skupno prejela 17 negativnih točk (NT) s skupno težo 33.570 g ujetih rib. Drugo mesto in z enakim številom 17 NT, a manjšo težo 19.470 g rib je osvojila RD Celje, tretja je bila ekipa RD Novo mesto 1(17,5 NT s t. 25.470 g), četrta RD Brežice (19 NT in t. 21.560 g) itn.

V posamezni konkurenci smo tekmovalci – veterani, porazdeljeni v dve starostni kategoriji. Pri mlajših veteranih master, starih

od 55 do 65 let, so na prvi tekmi državnega prvenstva posamezno osvojili naslednje končne uvrstitve: prvo mesto Franc Tomanič iz ekipe RD Ptuj (1 NT, 18.680 g), drugo Franc Trglav – Radeče (1 NT, 16.360 g), tretje Dušan Horvat – Ptuj (1 NT, 9.260 g). Omenjeni tekmovalci so zmagovalci v svojih sektorjih. Četrto mesto je zasedel Jasmin Ovčina – Straža Sava (2 NT, 11.250 g), peto Gusti Prelog – Koper (2 NT, 9.260 g), šesto Petar Dimitrovski – Brežice (2 NT, 8.760 g). Vsi omenjeni so osvojili 2. mesto v svojem sektorju.

Med najstarejšimi tekmovalci – veterani sodelujemo stari od 65. do 75. leta. Tokrat so bili najuspešnejši: prvo mesto Zdravko Bregar – Brestanica - Krško (1 NT, 6.320 g), drugo Ivan Pešec – Brežice (2 NT, 5.780 g), tretje Zvone Rustja – Koper (3 NT, 8.110 g), četrto Srečko Lah – Celje (3 NT, 4.320 g), peto Milan Kojc – Mozirje (5 NT, 5.840 g), šesto Ivo Vudrag – Celje (5 NT, 4.470 g) itn.

Ob razglasitvi končnih rezultatov so najuspešnejše ekipe in posamezniki prejeli pokale, medalje in aplavz prisotnih ribičev.

Po omenjenem zaključnem dejanju je z gostitelji, ki že 61. leto uspešno delujejo, na spoštljivi medsebojni razdalji stekel pogovor o tem in onem, povezanim z ribiško tematiko.

Med drugim so nam zaupali:

Sašo Ačko je zelo cenjen slovenski športni ribič – tekmovalac, ki je ob našem srečanju po udaril: »Lepo se je po tolikih letih zopet srečati z ribiški prijatelji iz raznih krajev Slovenije tu pri nas in upam, da se drugo leto zopet vidimo. Zadovoljni smo, da nam je brez težav uspelo izpeljati Državno prvenstvo v tako zapletenih zdravstvenih pogojih. Delamo z roko v roki, za kar ima veliko zaslug predsednik naše Ribiške družine Franc Valand.«

Jože Ačko je že nekaj desetletij zvest član ribiške družine ter izvrsten tekmovalac v LRP. Njegovo znanje uspešnega lovljenja rib je Jožeta že uvrščalo v člansko reprezentanco Slovenije.

Ob najinem srečanju mi je zaupal: »Veš, pri nas doma smo domala vsi ribiči: brat Branko, nečakinja Urška, zet Aleš, le očeta je premamilo lovljenje živali v gozdu. V ribičjo me je vpeljal žal že pokojni stric Adi.«

Janko Mikložič je predsednik pragerske ribiške sekcije, ki dopolnjuje RD Slovenska Bistrica. Janko je skrbel, da na omenjenem letošnjem DP veterani nismo bili ne žejni ne lačni, saj ob omenjeni funkciji opravlja tudi delo skrbnika ribiškega doma. S svojo jutra-

njo prijaznostjo je potrdil naše spoznanje, da smo prišli med prave ribiške prijatelje!

Janko je povedal: »Že v rosnih otroških letih sem v prisotnosti očeta Ivana spoznal lepoto in strast ribolova v lovu rib s plovcem, a tudi muharim, če mi to čas dopušča. Naša ribiška sekcija na Pragerskem šteje 90 ribičev, s katerimi složno sodelujemo in opravljamo različna dela v našem ribiškem okolišju. Letno opravim približno tisoč in tudi več ur dela, da je vse tako, kot mora biti. Po uspešno izpeljanih nalogah ribiči čutimo veliko zadovoljstvo.«

Mitja Štern je po besedah njegovih ribiških prijateljev zelo zanesljiv, marljiv in strokovno sposoben gospodar njihove ribiške družine. Živi ob ribniku Videž, ki je v 2 km oddaljenem kraju od mestnega centra Slovenske Bistrice. Pred omenjeno funkcijo je nekaj let opravljal tudi delo predsednika ŠTK v RD. Da je ribič od malih nog, je zaslužen tudi njegov oče, ki je bil tudi ribič, nam je med drugim zaupal in dodal: »Ravno se organiziramo za delavno akcijo čiščenja, odstranjevanja še ne odprtih cvetov oreščka z vodne površine, ki se množično razrašča in jemlje kisik ribjemu življu in zapira vodno gladino ribnikov. Med letom opravimo do deset obsežnih akcij. V ribnike letno vložimo približno 4.000 kg krapov in 500 kg postrvi v potoka Oplotnico in Bistrico. Imamo zelo marljive ribiče, saj nekateri opravijo tudi več kot 10 ur obveznega dela.«

Božo Perger sodi v generacijo uspešnih športnih ribičev, ki so že pred nekaj desetletji s pravilno načrtovanim delom ekipo v LRP pripeljali med najmočnejšo A-ligaško družino Slovenije. Božo je bil določeno obdobje predsednik ŠTK v RD, v ZRD Maribor in član športnotekmovalne komisije pri RZS: »Imel sem kar resne težave z mojim zdravjem, a sem se na srečo le pozdravil. Pri tem mi je poleg ribičije prav gotovo pomagala tudi moja vinogradniška žilica, saj med trtami uživam v naravnem tihožitju. Ja, zadovoljen sem, da sem se nekako ponovno sestavil.«

Mirko Kos je poleg uspešnih reprezentančnih nastopov dosegel svoj športni vrhunec na Portugalskem (1. mesto v sektorju) in v Španiji (3. mesto v sektorju) ter z omenjenimi dosežki potrdil svoj talent v LRP. Z doseženimi rezultati je dosegel najvišjo dosedanje tekmovalno raven v članski konkurenci slovenjebistriških ribičev. V svojem očetu je imel športnega vzornika, ki je poleg nogometnega znanja poznal tudi ribolovne tekmovalne veščine, ki jih je pogosto predlagal sinu Mirku, vse do svoje prezgodnje smrti. Mirko je v RD poprijel za

delo tajnika, ki ni preprosto, a se ne pritožuje preveč: »Smo dokaj mlada delavna ekipa, ki jo zelo uspešno vodi in usmerja predsednik Franc Valand.«

Albin Šrenk je podpredsednik RD in sodi med najbolj delavne in priljubljene športne ribiče. Je izjemen športni ribič z veliko mero vztrajne volje, ki je v svojem življenju marsikaj doživel. O njem pripravljamo za eno od naslednjih številka našega glasila Ribič posebno zanimivo zgodbo.

A tokrat smo našemu sogovorniku postavili naslednje vprašanje: »Albin, od kje ti toliko volje do tvoje neizmerne delavne aktivnosti?« Naš ribiški prijatelj je kratko in jedrnat odgovoril: »Za to je kriv naš predsednik Ribiške družine Franc Valand, ki nas je povezal v homogeno celoto in ustvaril pravo vzdušje med nami ribiči. Je človek na pravem mestu, zato z veseljem delamo.«

Franc Valand

Po omenjenih pogovorih sem spoznal, da moramo pobliže spoznati predsednika Franca Valanda. Dva dni po omenjenem DP sva sedla za mizo, kjer sem mu zaupal, da me je za najino srečanje navdušilo spoznanje, kako cenjen in priljubljen je med svojimi ribiči. Moram priznati, da je bil Franc prijetno presenečen o oceni njegovih ribiških sotovarišev in že je sledil zanimiv pogovor, v katerem nam je med drugim povedal: »Med ribiče sem se vpisal pred 38 leti in pred petimi leti so me ribiški prijatelji prepričali, da sem v želji društvenega napredovanja naše ribiške družine, prevzel predsedniško funkcijo, čeravno je moj predhodnik Robert Skrbinek vodil RD na zadovoljivem nivoju. Pri mojem delu me veseli spoznanje, da so ribiči čedalje bolj osveščeni naravovarstveniki, ne pa le ribiški plenilci. Zadovoljni smo, da opazijo, kaj počenmo ribiči tudi v Občinskem prostoru, saj smo od naše Občine Slovenska Bistrica prejeli priznanje za dolgoletno uspešno delovanje na področju izobraževanja mladih ribičev ter za uspešno ribogojno dejavnost poribavljanja naših voda. Pohvala je velika spodbuda za naše delo. Razna športna tekmovanja imajo med drugim tudi pomen druženja, saj povezujejo ribiče cele Slovenije, kar je pri naši organizaciji izjemnega pomena. Bil sem prijetno presenečen in vesel, da smo dobili organizacijo DP v LRP, ki je za prepoznavnost naše RD pomembno dejanje. Za omenjeno športnotekmovalno dejavnost imamo sposoben kader, katerim lahko zaupamo izvedbo tekmovanj na najvišji državni ravni.«

Naj ribičem omenjene RD zaželim še veliko uspešnega dela in tihožitja na brežinah njihovih voda, predsedniku pa veliko užitek v njegovi najbolj priljubljeni ribolovni panogi lovu rib s plovcem.

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

NOVA DOŽIVETJA V DIVJI NARAVI RIBOLOVNI TURIZEM ZELENI KRAS

Zeleni kras ponuja številne možnosti za vse, ki iščete nove destinacije za vašo **ribiška doživetja**. Muharjenje na **rekah Unici in Reki** ter ribolov na **jezerih Klivnik in Mola** ponujajo pristen stik z divjo naravo ter možnosti različnih doživetij, vse od **ribolova iz čolna** do odkrivanja skrivnih kotičkov tik ob **atraktivnih lokacijah** z izkušenimi lokalnimi ribiči.

V sodelovanju z vami in vašimi željami vam pomagamo sestaviti **individualna ribolovna doživetja**, ki vas bodo zagotovo navdušila!

RRA Zeleni kras:
info@zelenikras.si
www.zelenikras.si
FB: zeleni.kras

RD Ilirska Bistrica:
ribiskadruzina.bistrica@siol.net
www.rd-bistrica.si
FB: Ribiška-družina-Bistrica

LAS med Snežnikom in Nanosom

Lov rib z umetno muho – člani in veterani

Letošnje državno prvenstvo v lovu rib z umetno muho je v veliki meri zaznamovala epidemija koronavirusa. Muharska tekmovalna podkomisija je za sezono razpisala pet tekem v članski konkurenci in prav tako pet tekem v kategoriji veteranov. Veliko sprememb je nastalo z odpovedjo vseh letošnjih mednarodnih ribiških tekmovanj, tako da je podkomisija imela veliko dela s prilagajanjem tekmovalnega programa.

Člani

V kategoriji člani ekipno in posamezno se je registriralo 37 posameznikov iz devetih ribiških družin, pri veteranih pa je registriranih 27 posameznikov iz 11 ribiških družin. Ekipe so se prijavile in registrirale z običajnimi člani, le da sta prenehali tekrovati ekipi iz Radovljice ter ekipa Šempetra iz Savinjske doline. Ekipa Medvod se je okrepila s predsed-

nikom zveze, ki je odličen tekmovalc, v želji, da bi povečala konkurenco na vrhu. Ekipa Bleda, lanska državna prvakinja, pa je ostala nespremenjena. Ravno v času, ko smo se začeli pripravljati na prve tekme, je prišla vest o epidemiji ter zaradi varnosti odpovedi. Ko je država le sprostila in omilila varnostne ukrepe, tako da smo prvo tekmo v kategoriji članov izpeljali na Krki v Šmihelu, še vedno pa

Odlično so se izkazali tudi tekmovalci iz Mozirja, ki so pristali na tretjem mestu (posamezno: 4. mesto Tone Škrabec, 7. mesto Božo Osolin ter 14. mesto Janko Čeperlin). Že prva tekma je pokazala, da so Blejci odlično pripravljeni na novo sezono, z nekaj sreče pa jim bosta odlični konkurenci Medvode in Mozirje. Po nekaj dneh nevšečnosti in težavami z vremenom ter varnostnimi ukrepi smo uspeli izpeljati

Ekipa Bleda: Ambrožič, Osolin, Šparovec in Tirovič

Posamezno so bili najuspešnejši: Lorenzo Čekič, Rok Šparovec in Luka Pesjak.

Na Krki sta največje ribe ujela Tirovič in Popič.

smo morali upoštevati varnostne ukrepe (varnostna razdalja ter maska). Z več kot enomesečno zamudo smo tekmo izpeljali v nedeljo, 24. maja. Zbralo se nas je 35 muharjev, nestrpnih in željnih ribolova. Izvajalec tekme RD Novo mesto je odlično pripravil štartna mesta ter poskrbel za vse varnostne ukrepe, za tekmovalce pa sta bila ugodno vreme in vodostaj Krke. Presenečenja na prvi tekmi res ni bilo, saj so Blejci suvereno pokazali svojo moč in kakovost. Čeprav je na Krki s 26 ujetimi ribami zmagal Marjan Kolar iz Medvod, je bilo to le premalo za ekipno zmago. Zmagali so Blejci (posamezno: 2. mesto Dejan Ambrožič, 3. mesto Matjaž Tirovič ter 8. mesto Rok Šparovec), druga je bila ekipa iz Medvod (poleg že omenjenega zmagovalca še 10. mesto Aljoše Crkvenjaša ter 11. mesto Danila Bižala).

že drugo tekmo državne lige. Tokrat v nedeljo, 14. junija, na Sori v Medvodah. Izvajalka tekme, RD Medvode, nam je pripravila odlične pogoje za tekmo, ki je dobro potekala kljub malo povišanemu vodostaju. Zbralo se nas je 36 tekmovalcev in vsi smo bili v velikem pričakovanju. Sora je bila vedno nekaj posebnega. Tudi tokrat je bila, predvsem za domačo ekipo Medvod. Sicer so zmagali – kot po navadi – Blejci (posamezno: 1. mesto Jure Osolin, 6. mesto Matjaž Tirovič ter 7. mesto Rok Šparovec), drugo mesto je osvojila ekipa Mozirja (posamezno: 3. mesto Janko Čeperlin, 4. mesto Božo Osolin ter 10. mesto Branko Panič), tretje pa po slabšem začetku ekipa Bled 2 (posamezno: 9. mesto Luka Pesjak, 12. mesto Matej Zlodej ter 15. Luka Serianz). Zaman pa pričakujete favorizirano domačo ekipo, zasedli so

6. mesto, njihov najboljši posameznik je bil Aljoša Crkvenjaš na 11. mestu. Takoj naslednjo nedeljo smo dočakali že tretji krog prvenstva. V nedeljo, 21. junija, sta nas gostili RD Bled in reka Sava Bohinjka v Ribnem. Tudi tokrat se nas je zbralo 34 tekmovalcev, veliko za takšne razmere. Pričakovali smo maščevanje medvoške ekipe domačinom, kar smo že doživeli leta 2018, ko so jih suvereno premagali, vendar tokrat ni bilo presenečenja. Več kot suverena zmaga domače ekipe (posamezno 1. mesto Rok Šparovec, 4. mesto Jure Osolin ter 7. mesto Dejan Ambrožič) je bilo več

lepo prednost, vendar dosedanja rezultati kažejo na veliko izenačenost.

Septembra nas čakata še dve tekmi na Savinji. Upajmo, da nas bo korona pravi čas zapustila in da bomo državno prvenstvo končali nadvse srečno in uspešno.

Veterani

Kot sem že omenil, na letošnjem državnem prvenstvu v muharjenju v kategoriji veterani sodeluje 27 tekmovalcev, starejših od 50 let. Muharska tekmovalna podkomisija je razpisala pet tekmovalj: tri v prvem, spomladanskem delu ter dve v jesenskem.

ka je bila sicer za ta čas izredno hladna, kar je vplivalo tudi na ribe, toda vseeno: kdor zna, pač zna. Tokrat sta največ pokazala tekmovalca Medvod (mogoče maščevanje za slab rezultat v članski konkurenci). Zmagovalec je bil Danilo Bižal in drugi Marjan Kolar. Tretje mesto je osvojil lanski povratnik in še vedno odličan Miran Špurej iz Maribora. Takoj za njimi pa še en, sicer novopečen Medvodčan, Miro Žaberl. Skoraj nič novega.

Takoj za to tekmo smo že priredili naslednjo 20. junija v Mozirju na Savinji. Tudi Savinja je bila za tedanji čas precej

Veterani, ki so slavili na Meži: 3. Kolar, 1. Ančik in 2. Tivadar.

Zmagovalci v Medvodah: 2. Cerkovnik, 1. Osolin in 3. Čeperlin

kot dovolj; na drugem mestu ekipa, ki ni več presenečenje in bo resna konkurenca za prvo trojico, ekipa Mozirja (posamezno 5. mesto Janko Čeperlin, 6. mesto Božo Osolin ter 11. mesto Tone Škrabec), šele na tretjem pa Medvode (posamezno 8. mesto Marjan Kolar, 12. mesto Danilo Bižal ter 17. mesto Aljoša Crkvenjaš). Tako smo končali prvi, spomladanski del našega članskega prvenstva. Če je rezultat v ekipnem delu pričakovan in tudi predviden, saj je Bled suveren, pa je med posamezniki povsem drugače. V treh tekmah je bilo med prvo trojico kar devet tekmovalcev, kar priča o veliki izenačenosti v državni ligi.

V treh krogih je v ekipnem delu že skoraj vse jasno, saj je težko pričakovati, da bi ekipi Bleda spodrsnilo in bi zapravila veliko prednost. Ima tri točke, drugouvrščeno Mozirje pa sedem; ni velika razlika, če vemo, da bosta še dve tekmi na Savinji, vendar ne dvomim v kakovost blejskih tekmovalcev. Ekipa Medvod pa že ima 11 točk in se bodo morali krepko potruditi, da bodo ostali med tremi najboljšimi. Med posamezniki je po treh krogih še vse odprto. Rezultati prvih treh tekem kažejo, da se na vrhu še lahko krepko premeša. Prvi trije: 1. Rok Šparovec, 16 točk, 2. Božo Osolin, 17 točk, in 3. Matjaž Tirovič, 19 točk – so odlični tekmovalci in imajo

Lep lipan na Meži predsednika RZS

Tudi pri veteranih se je vmešala korona in spreminjala program tekem. Tako nam je uspelo prvo tekmo izvesti šele v soboto, 13. junija, gostili sta nas RD Bohinj in Sava Bohinjka. Zbralo se nas je 22 tekmovalcev, ki smo komaj čakali, da po dolgem času ponudimo in pokažemo umetnine. Bohinj-

hladna, ribolov pa v prijetnem vzdušju. Rezultati niti niso presenetili; na 1. mesto se je zavihtel Fadil Čekič iz Kranja, sledil mu je Miro Žaberl na 2. mestu in Marjan Kolar na 3., oba iz Medvod. Presenečenje, sicer negativno, pa je le 19. mesto Danila Bižala. Maščevanje le delno uspeva.

Nadalje smo odšli na Koroško, kjer že kar lep čas nismo gostovali. V nedeljo, 5. julija, nas je v Meži lovilo 21 veteranov. Domači izvajalec tekme nam je zagotavljal, da v Meži plava kar nekaj rib, in res, vsi, razen enega, smo nekaj ujeli: šarenke, klene, lipane in tudi kapitalne mreene, kar nekaj kapitalnih pa nam ni uspelo izmeriti. Rezultat je bil presenetljiv, postavil je vse na glavo, vsaj čisto na vrhu. Zmagovalec tokratne tekme je bil Bojan Ančik iz Kranja, drugi Tine Tivadar, prav tako iz Kranja. Šele potem je šlo po pričakovanju: 3. mesto je zasedel Marjan Kolar, 4. Fadil Čekič, 5. Miro Žaberl in tako naprej. Presenečenje? Za nekatere da, za nas pa ne, ker vemo, kaj zmorejo Kranjčani. V skupnem seštevku po treh krogih je takole: trenutno je na 1. mestu Marjan Kolar z 8 točkami, na 2. Miro Žaberl z 11 in na 3. mestu Miran Špurej s 17. Če dodamo, da še čakata nas dve tekmi (Savinja Celje in Sava Kranj), se lahko nadejamo velikih presenečenj.

*Besedilo in fotografije:
Drago Ornik*

Naše znanje spreminjamo v vaš uspeh!

KPMG je v Sloveniji prisoten od leta 1993. Svojim strankam nudimo prednosti širokega izbora storitev in dolgoletnih izkušenj ter dobrega poznavanja gospodarskih panog in regulative. Kot družba članica KPMG globalne mreže, ki je ena največjih mrež revizorskih in svetovalnih družb na svetu, naše lokalno znanje stalno bogatimo z globalnimi izkušnjami.

KPMG storitve v Sloveniji zajemajo:

- revizijo računovodskih izkazov in druge revizijske storitve;
- storitve notranje revizije, presoje skladnosti poslovanja s predpisi in obvladovanja tveganj;
- izdelavo raznovrstnih študij in analiz;
- storitve reorganizacije podjetij in izboljšanja poslovnih procesov;
- revizijo informacijskih sistemov in sorodne storitve;
- davčno svetovanje;
- celovit izbor storitev finančnega svetovanja, ki vključuje ocenjevanje vrednosti podjetij in sredstev, pomoč pri izvedbi kupoprodaj podjetij ter storitve finančnega prestrukturiranja;
- računovodske storitve.

T: +386 1 4201 170

F: +386 1 4201 160

kpmg.lj@kpmg.si

www.kpmg.si

© 2020 KPMG Slovenija, d.o.o., KPMG poslovno svetovanje, d.o.o., in KPMG računovodske storitve, d.o.o., slovenske družbe z omejeno odgovornostjo in članice KPMG mreže neodvisnih družb članic, ki so povezane s švicarskim združenjem KPMG International Cooperative ("KPMG International"). Vse pravice pridržane. Ime, logotip KPMG in slogan "cutting through complexity" so registrirane blagovne znamke ali blagovne znamke KPMG International.

Ribiška družina Jesenice

Ribiška družina Jesenice je bila ustanovljena leta 1953 in je naslednica Ribarske zadruge Jesenice, ustanovljene leta 1946. Ob ustanovitvi je družina štela vsega 12 članov. Z leti se je število članov počasi večalo in trenutno so 104, od tega je pet tujcev. Družina se lahko pohvali, da je še ena zadnjih družin v Sloveniji, ki svoje vode porablja s potočno postrvjo na sonaraven način, brez ribogojnice. Od leta 1988 ima družina svoj ribiški dom vključno z valilnico, ki ima zmogljivost 350.000 kosov zaroda potočne postrvi. V letu 2019 je družina začela s pripravo na gradnjo novega doma.

Osnovi podatki

NASLOV:

SPODNJI PLAVŽ 12A, 4270 JESENICE

ELEKTRONSKI NASLOV:

info.rdjesenice@gmail.com

Preglednica 1: Članstvo v RD Jesenice 25. 8. 2020

Kategorija	Število članov
Polnoletni člani	94
Pripravniki	4
Mladi, študenti	4

Glavne aktivnosti

Trenutno večino aktivnosti v RD namenja gradnji novega ribiškega doma

z jezerci, ki bo stal na Spodnjem Plavžu tik ob Savi Dolinki. Lani je družina z lastnimi sredstvi od Občine Jesenice kupila zazidljivo zemljišče v izmeri 6.000 kvadratnih metrov in začela z urejanjem zemljišča in s pridobivanjem dovoljenj ter soglasij za izgradnjo sonaravnega centra za vzrejo domorodne vrste vodnih živali. Ribiči želijo s projektom pomagati naravni reprodukciji – domorodni mladici potočne postrvi in lipana, ki jo bodo pozneje v skladu z gojitvenim načrtom vložili v njihovo naravno okolje.

Ribolov

Ribolovne vode naseljujeta predvsem **potočna postrv** in **ameriška postrv** od izvira v Zelencih, v okolici Jesenic se jima pridruži **lipan**, pod pregrado HE Moste pa še kralj salmonidov **sulec**.

Revirji Upravljajo s celotnim jeseniškim ribiškim okolišem, ki obsega celotno Savo Dolinko od izvira v Zelencih do sotočja s Savo Bohinjko pri Radovljici, vključno z vsemi pritoki in jezerci. Iz ribiškega okoliša je izvzet samo zgornji del reke Radovne od izvira do spodnje pregrade MHE Vintgar, s katerim upravlja Zavod za ribištvo Republike Slovenije.

Sava Dolinka je v veliki večini lovna, izjema sta le naravni rezervat Zelenci in rezervat za plemensko jato

potočne postrvi Javornik, kjer je ribolov strogo prepovedan. Lovna sta še dva potoka.

Sava Dolinka – revir A

Možnost ribolova: lipan, potočna postrv, potočna zlatovčica, ameriška postrv.

Vrsta ribolova: muharjenje.

Dovoljene vabe: umetna muha, obvezna uporaba podmetalke in klešč za odpenjanje.

Tip vode: tekoča.

Celoten revir je sorazmerno lahko dostopen. Prednost zgornjega dela je čudovita narava z izjemno slikovito okolico, posebnost spodnjega dela pa je tekmovalna trasa, ki je bila pred nedavnim pripravljena za tekmo svetovnega prvenstva v muharjenju, uporabljali pa so jo tudi za vsakoletno tekmo državnega prvenstva v muharjenju. Dodana vrednost revirju je potok Bistrica, ki teče skozi Mojstrano in je loven v spodnjem delu od slapa v Mojstrani do sotočja s Savo Dolinko.

Sava Dolinka – revir C

Možnost ribolova: klen, lipan, potočna postrv, potočna zlatovčica, sulec, ameriška postrv.

Vrsta ribolova: muharjenje, vijačenje.

Dovoljene vabe: umetna muha, umetne vabe.

Revir A

Javorniški Rovt

Tip vode: tekoča.

To je najbolj slikovit predel ribjega življa v RD Jesenice. Začetek revirja se začne v bazenih pod pregrado HE Moste in konča na sotočju Save Dolinke in Save Bohinjke v Radovljici. Trasa vodotoka poteka skozi neokrnjeno naravo v dolini Piškovce, skozi povirja v Berjah in Lisicah ter mimo znamenitega Kampa Šobec v Lescah. V vodi je mogoče zaslediti kapitalne potočne postrvi, ameriške postrvi, lipana, sulca, pa tudi klenu te vode niso tuje. Revir je

t. i. *Belly boata* do opozorilne oznake elektrarne 50 m pred koncem jezua. Možnost ribolova z obale je v precejšnji meri odvisna tudi od nivoja vodne gladine, ki v času deževja prekrije dostopne točke.

Triglavska Bistrica od slapa v Mojstrani do sotočja s Savo Dolinko in **Radovna** od spodnje pregrade MHE Vintgar do sotočja s Savo Dolinko.

Za ribolov so odprta tudi tri jezera: jezero **Jasna** v Kranjski Gori, aku-

Jezero Završnica

Možnost ribolova: potočna postrv, ameriška postrv.

Vrsta ribolova: muharjenje.

Dovoljene vabe: umetna muha, obvezna uporaba podmetanke in klešč za odpenjanje.

Tip vode: stoječa.

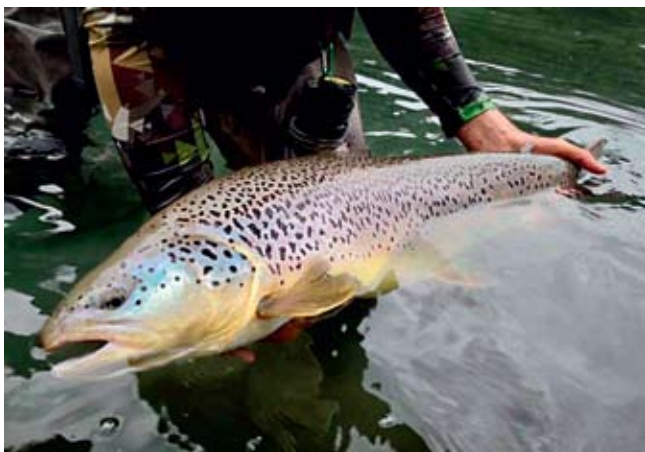
Jezero, ki je zelo lahko dostopno, je nastalo ob pregradi zajezitve potoka Završnica za eno starejših elektrarn in prvo javno elektrarno v Sloveniji, ki pa ne obratuje več in je voda speljana na HE

Sava Dolinka – trofejni revir Moste

Jezero Jasna

Potočna postrv

dostopen z regionalne ceste Žirovnica, Lesce, Bled, Radovljica.

Sava Dolinka – trofejni revir Moste

Možnost ribolova: klen, lipan, potočna postrv, ameriška postrv.

Vrsta ribolova: muharjenje – UJEMI IN SPUSTI, Pravilnik o ribolovu v trofejnem revirju si lahko ogledate v rubriki obvestila.

Dovoljene vabe: umetna muha.

Tip vode: tekoča.

V tem revirju je največja verjetnost za kapitalni ulov. Ribolov je mogoč iz

postrv.

Vrsta ribolova: muharjenje, obvezna uporaba podmetanke in klešč za odpenjanje.

Dovoljene vabe: umetna muha.

Tip vode: stoječa.

Revir obsega medsebojno povezani umetni jezera, ki sta nastali z odvzgom gramoza ob sotočju potokov Velike in Male Pišnice. Izjemno slikovita narava in pogled na Julijske Alpe ter prodnata okolica jezera so izjemno dopolnilo ribolovu.

mulacijsko jezero **Javorniški rovt** v Javorniških rovtih pri domu Trilobit in akumulacijsko jezero **Završnica** v dolini Završnice. Vse druge vode so gojitvene vode, razen nekaterih presihajočih potokov, ki so trenutno neuporabni za vzrejo potočne postrvi.

Jezero Jasna

Možnost ribolova: potočna postrv, ameriška

Moste. V jezeru imajo svoje domovanje potočne postrvi, ameriške postrvi in lipani, katerih lov v jezeru je prepovedan.

Jezero Javorniški rovt

Možnost ribolova: potočna postrv, ameriška postrv.

Vrsta ribolova: muharjenje.

Dovoljene vabe: umetna muha, obvezna uporaba podmetanke in klešč za odpenjanje.

Tip vode: stoječa.

Revir obsega umetno jezero, zgrajeno v letu 1901 za potrebe takratnih železarskih obratov. Razprostira se na visoki nadmorski višini nad Jesenicami. Obkrožajo ga zeleni iglasti gozdovi, kar daje revirju še poseben čar. Jezero je smaragdne barve, temperatura vode pa redko preseže 12 °C.

MLADI RIBIČI

V ribiški družini v zadnjem času veliko pozornost namenjajo tudi mladim ribičem. Lani so gostili mladinski tabor muharjenja, na katerem so otroci lahko spoznali to čudovito tehniko ribolova. Trudijo pa se tudi, da bi v svoje vrste pridobili čim več mladih ribičev.

Nuška Božičnik,

fotografije: arhiv RD Jesenice

Povzeto po spletni strani

RD Jesenice

Pri znaku

Bila je sobota. Vstal sem nenavadno zgodaj, ob štirih, uro pozneje sem bil že pripravljen za akcijo. Na bregu Koseškega ribnika sem prislonil na grmovje palico za lov na gladini, poleg pa odložil podmetalko in kantico s plavajočimi peleti. Razgledal sem se okoli. Jutro je bilo oblačno, nikjer nikogar. Gladina ribnika mirna, le tu in tam kolobarček.

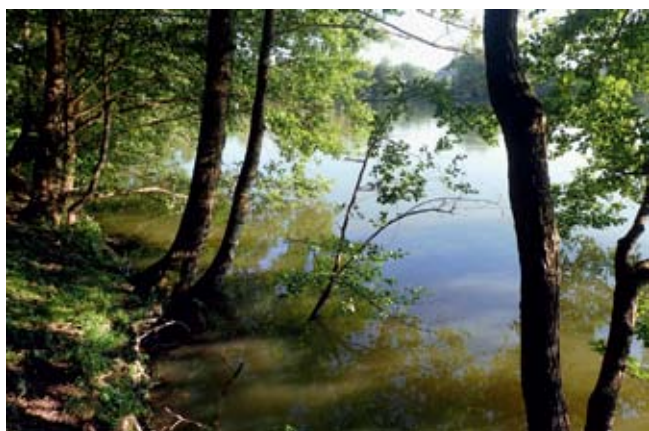
Palice nisem sestavljal, najprej sem namreč želel preveriti, kakšne volje so krapci. Če bi pokazali zanimanje za krmo na gladini, bi vpisal datum v svojo letno dovolilnico in poskusil katerega ujeti, v nasprotnem primeru bi ribolov preložil na kdaj drugič. S fračo sem nastreljal nekaj peletov, velikosti 6 in 10 mm, in opazoval dogajanje na gladini. Skoraj takoj se je javil ribji drobiž.

za nas bržkone izgubljena. Če pa se resneje zaplete, je lahko ogroženo tudi njeno življenje.

Na gladini se medtem razen sledov drobnih dežnih kapljic in ribjega drobiža ni dogajalo nič. Krapov ni bilo od nikoder. Videl sem le lepega luskinarja, ki se je nedaleč stran vrgel v celotni dolžini iz vode ter na boku pristal nazaj v njej. Za ponujene pelete se ni zmenil. Pozneje sem se odpravil

visoka kazen, ne vem, je pa dobro, da je tako, kot je.

Po kosilu se je na kratko pokazalo sonce in me spodbudilo k ponovnemu poskusu, da bi na bajerju našel krape, voljne pobirati krmo z gladine. Da letos ne bo šlo tako enostavno kot prejšnja leta, sem že ugotovil. Precej bolj se bom moral potruditi, si vzeti več časa in žrtvovati več peletov. Nekaj je seveda res treba vložiti za dober rezultat,

Del brega, s katerega sem lovil v jutranjem soncu.

Ribolovno mesto na srednjem pomolu imenujem tudi *pri krivem hrastu*. Razlog je viden na fotografiji.

Z oblačnega neba je začelo čisto na rahlo rositi. Pomislil sem, kako lepo bi bilo sedeti pod velikim dežnikom in loviti z vabo na dnu. Sediš, poslušáš ropot dežnih kapelj in uživaš. Drugo prevzame elektronika. Glasen pisk sporoči, kdaj je riba na trnku, spraviti jo je treba le še v mrežo. Zveni precej enostavno, pa ni povsem tako. Pred tem je treba pripraviti kakovostno predvez z ostrim trnkem, predvsem pa misliti, kako jo čim bolj zamaskirati pred ribjim pogledom. Ta je, predvsem na prelovljenih vodah z načinom ujemi in spusti, še posebno sumničav. Ko pa je riba enkrat na trnku, jo je treba spraviti še iz vode. Še posebno jo bo težje ustaviti in obrniti, če smo malo zaspali in je krap že dobil zalet. V vodah, kjer je veliko preprek, moramo biti še posebno previdni in ne tvegati; riba bo namreč kot bi mignil poiskala najbližjo oviro in v takem primeru bo

na drugo stran ribnika in ponovil postopek. Enak izid, je pa medtem dež ponehal. Še naprej sem vztrajal in preden sem zares vrgel puško v koruzo za tisti dan, sem poskusil še na dveh mestih. »Kaj le je letos s temi krapci?« sem se spraševal. Ura je bila že osem, okoli ribnika pa vse več sprehajalcev s psi in tekačev. Značilnost Koseškega ribnika, ki pa sem se ji z leti privadil, kolikor je bilo mogoče. Popolnoma pa ne. So pa lastniki naših pasjih prijateljev zdaj mnogo bolj uvidevni, kot so bili še nekaj let nazaj. Velika večina svoje ljubljenske sprehaja na povodcu, njihove kakce pa za njimi vestno pobira. Lepo, ni kaj. Če se samo spomnim, kakšni so bili občutki, ko sem zjutraj še v poltemi hodil po ribolovnem mestu in mi je noga nenadoma zdrsnila. Tiste dni si moral biti res previden. Torej, napredek je očiten. Ali je temu botrovala relativno

temu pač ne gre oporekati; zanašati se zgolj na srečo pač ni najboljša rešitev. Bolj me je skrbel čas, ki ga nimam na pretek, še posebno v teh julijskih in avgustovskih dneh. Kdor se je kdaj selil, bo že vedel, o čem govorim. Le tu in tam sem si ukradel nekaj ur za ribolov, enkrat celo ves dan. O tem malo pozneje.

Iskanje krapov sem še nekajkrat ponovil. Jutranje streljanje plavajočih peletov je pustilo nekaj davka na frači in nekega zgodnjega jutra se je med krm-ljenjem strgala. K sreči nimam daleč do doma, tako da sem čez kakšne pol ure znova krmil z drugo fračo. Izstrelil sem nekaj peletov in, glej ga zlomka, tudi guma na tej frači je bila tik pred kolapsom. Na delu takoj za rogovilo je zevala precejšnja razpoka in samo kakovosti gume se moram zahvaliti, da je tako poškodovana zdržala še kakšnih dvajset napenjanj in verjetno

bi jih še nekaj, če ne bi s krmljenjem končal. Krapov pa spet ni bilo na spregled. Gumi sem še isti dan zamenjal z novimi.

Tistega dne je na špici lovil moj dolgoletni ribiški prijatelj Tone. Ko sem prenehal krmiti, sem ga obiskal. Pravzaprav sva bila zmenjena in razlog ni bil zgolj družabne vrste. Namreč, pred

linja! Še malo pocincam in se bo prejel odpravil spat.

Z izbiro ribolovnega mesta na Koseškem ribniku nisem imel večjih težav, ker poleti, ko so dnevne temperature v glavnem visoke, redno lovim z gozdne strani ribnika. Krošnje jelš in topolov nudijo nekaj sence in hladu ves dan. Na tej strani so trije leseni

predkrmljenje na Koseškem ribniku omogoča boljši ribolov. Dlje kot krmito, ne da bi lovili, bolje je. Na drugi strani je treba zapisati, da je krapa mogoče ujeti tudi zgolj s krmljenjem med samim ribolovom (sam sem to že velikokrat doživel, zato naj vas umanjkanje predkrmljenja nikakor ne odvrne od ribolova). Če pa nam

Moje poletno ribolovno mesto na Koseškem ribniku

Zelenonoga tukalica z mladičem na obisku. Hvaležno je sprejela koščke bojlja.

veliko leti, ne spomnim se več koliko jih je minilo, sem mojemu ribiškemu prijatelju Djuru prodal moja malo rabljena piskača Carp Sounder (v nadaljevanju C. S.). Nekako sta bila odveč, saj sem imel set drugih. Le-te (Steve Neville) imam še vedno in mi več kot dobro služijo. Ko pa sem zvedel, da sta naprodaj, se nisem obiral. Nekako se mi je stožilo po njiju, pa še Tone, pri katerem so nazadnje pristali, ni kaj dosti lovil z njima. Bolj ali manj sta ostala taka, kot sem ju dal iz rok. In tako sta tistega dne strganih gumic oba pristala znova pri meni.

Končno celodnevni ribolov

Ko sem na koncu prejšnjega prispevka napovedal počasni odhod na Koseški ribnik, si vseeno nisem mislil, da bosta minila slaba dva meseca, preden bom zapičil rogovili v zemljo na njegovem bregu. Čas neverjetno hitro beži, sploh letos. Če samo pomislim, da letos sploh še nisem lovil

pomoli in vsak ima svojo klopco. Z njih je izjemno praktično loviti, lažje utrujamo zapete ribe, ravne deske pa so dobra podlaga blazini za odpenjanje, zato riba z nje težje zdrsne. Navadno izberem srednjega (pravim mu *pri krivem hrastu*; po krivoraslem hrastu v ozadju), včasih pa tudi tistega, kjer v neposredni bližini v ribnik priteče potok Mostec. Še preden je pred desetletjem v skladu z ureditvijo okolice ribnika MOL med drugim naredila tudi omenjene tri pomole, so bila tam bolj ali manj dobra ribolovna mesta. Na mestu, kjer je sedaj srednji pomol, je bilo prej nekakšno rezervno ribolovno mesto, kjer se ni posebno veliko lovilo. Tisto tapravo je nekaj metrov na desno med topolom in znakom. Med ribiči je znano kot *pri znaku*, pa tudi kot *Sajetov plac*, po ribiču in dopisniku Ribiča Jožetu Sajetu, ki na Koseškem bajerju že leta lovi zgolj tam.

Skratka, več kot zanimivo mesto. In taka so vsa ribolovna mesta na ribniku, ki so (smo) jih ribiči oblikovali skozi dolga leta in več generacij. Taka so poleg že omenjenega še *baraka* (po bližnji baraki, ki je ni več), *špica*, *otoček*, *beton*, ki ga je s sanacijo nadomestila t.i. lesena *ladjica*, *Duletov plac* in še nekaj drugih.

In prišel je torej konec julija. Priložnost za celodnevni ribolov je prišla popolnoma nepričakovano, dobesedno z danes na jutri. Tako niti nisem uspel razmišljati o kakršnemkoli predkrmljenju, na hitro sem le zmetal pribor in vabe skupaj. Dejstvo je, da

čas in volja to dovoljujeta, vsekakor priporočam dan ali dva predhodnega krmljenja. Menim, da je bolj ali manj enako na drugih ribnikih in jezerih in to ni posebnost Koseškega ribnika. Nasprotno je zadeva lahko dosti bolj enostavna, kadar dobro poznamo neko reko, ribnik ali jezero, predvsem tako imenovane vodne poti, po katerih se ribe gibljejo. Na tako pot ali postajališče enostavno ponudimo vabo in nekaj dobrot v PVA-vrečki. Takšno mesto lahko tudi izdatneje nakrmimo s pomočjo krmilne rakete, lučajne cevi (kobra) in podobnih pripomočkov za krmljenje, s katerimi lahko v kratkem času na ribolovno mesto dostavimo precejšnjo količino krme. Tovrstno poznavanje ribjih prehranjevalnih navad in gibanj po vodotoku pa terja leta resnega ribolova in raziskovanja na določeni vodi in četudi smo se uspeli opremiti s tako velikim poznavanjem ▶

Bojlji winter special, stara zaloga, s katero sem krmlil in lovil.

Za ribolov sem si pripravil nekaj PVA-kompres. Nekaj prostih bojljev v neposredni bližini tistega na trnku je še vedno uspešna taktika.

določenega revirja nas ribe včasih presenetijo.

Lovil sem torej brez predkrmljenja. Večer pred ribolovom sem si na hitro naredil nekaj PVA-mrežic (kompres), napolnjenih z bojlji. Lovil sem na dve palici, dolžine 3 m, s testno krivuljo 3 lb, za vabo pa sem uporabil bojlje, premera 15 mm Winter special iz moje stare zaloge. Primerno shranjeni so ohranili svežino vse do danes, so pa res že zreli za porabo. Na trnek sem obesil PVA-mrežico s 5–6 bojlji, od katerih sem dva stisnil, da sta počila. Potem sem s fračo na ribolovno mesto

je bilo jasno, da tam ne bom dočkal mraka, nevihta je lahko zelo hitro tukaj. Vmes sem obilneje nakrmil z bojlji in pogledoval v nebo. Nič dobrega ni kazalo. Po kakšni uri sem se raje umaknil na varno. Res se je kmalu razbohotilo deževje, vendar daleč od neurja. Le-to je ostalo v Domžalah z okolico in naredilo veliko škodo.

V četrtek je kazalo na stabilno vreme brez neviht; vsaj ne na območju Ljubljane. Okoli pol šestih popoldne sem vabo vrgel na ribolovno mesto in zraven izstrelil še nekaj deset bojljev. Po tleh so bile vidne posledice sinočnjega

počasi, da se v neprijetni sopari ne bi preveč spotil, pa tudi sicer nisem imel razloga za hitenje. Na ribolovnem mestu sem se tako kot prejšnje dni najprej »posprejal« s sredstvom proti klopom in komarjem. Klopi so letos menda še posebno hudi in strupeni. Sam sem sicer cepljen proti klopnemu meningitisu, a preventiva ne škodi, še posebno, ker je tu še borelioza, ki tudi ni povsem nedolžna. Cepljenje vsekakor vsakemu priporočam, doma pa obvezen pregled.

Tistega dne me je obiskal moj stari ribiški prijatelj Mario, ki zadnja leta

Stari/ novi piskač po dolgih letih znova v moji posesti.

Četrty dan ribolova mi je uspelo ujeti tegale lepota s precej velikim repom, kar je bilo dobro občutiti na palici.

izstrelil še kakšnih 30 do 40 bojljev. Krmljenje sem čez dan ponavljal, čeprav od krapov ni bilo ne duha ne sluha in sta moja stara/nova piskača ostala bolj kot ne nema. Skratka, kljub vsej vnemi sem ostal brez enega samega prijema. Kljub temu mi je ribolovni dan dobro del in me vrnil v dobre stare čase, ko celodnevni ribolov pri meni ni bil nobena redkost. Seveda se nisem mislil kar tako predati in znova poiskati uteho pri podusteh v Gradašnici. Odločil sem se, da bom že naslednji dan poskusil znova. Drugače ni šlo, kot da sem si organiziral poznopopoldanski ribolov od pete ure do mraka. V ta namen sem na koncu ribolova izdatneje nakrmil ribolovno mesto.

V poznem popoldnevu naslednjega dne sem poln pričakovanj položil palico v rogovilo C. S. in ga vklopil. Iz smeri Domžal je prihajalo zamolklo grmenje in sivi nizki oblaki, pozneje pa tudi dobro vidne strele. Vse bolj mi

obilnega deževja, razmočena tla, polno listja in odpadlih vej. Okoli sedme ure zvečer se je zgodilo: pogledal sem stran in v tistem trenutku se je oglasil C. S. s svojim značilnim zvenom, trenutek za tem je bil prvi letošnji krap zapet na trnku in palica zakrivljena. Riba je bila borbena ali pa se mi je to zaradi pomanjkanja tovrstnih izkušenj letos tako samo zdelo. Popuščal sem mu, ga spet ustavljal in obračal. Nazadnje se je po kakšnih treh minutah snel in mi pomahal v slovo. Počutil sem se precej klavrno, a sem hitro na lasek nataknil nov bojli in ga vrgel nazaj na ribolovno mesto. Mrak je prehitel morebitni naslednji prijem. Izdatno sem le še nakrmil lovno območje in odšel.

Naslednji dan mi samozavesti ni manjkalo in komaj sem čakal poznega popoldneva. Počutil sem se kot ribič, ki ve, kaj dela. Avto sem pustil pri baraki (tisti, ki je več ni) in se napotil na drugo stran ribnika. Hodil sem

zelo malo lovi. Če pa že, je to na morju. Malo sva klepetala na priporočeni razdalji vsaj 1,5 m. Sredi najzanimivejšega pogovora se je oglasil C. S. Prijem je bil energičen, brezkompromisen in brez predhodnega nadležnega »pipkanja«. Krapa sem spravil na suho z Marijevo pomočjo. Sam bi se najbrž težje znašel; sem pač malo »zarjavel« po daljšem kraparskem postu.

Bil je lep nemiren krap kakih pet ali šest kilogramov; pričakovano, bi človek rekel. In bil sem ga zelo vesel. Po nekaj posnetkih je znova zaplaval v ribnik. Kmalu za tem je odkolesaril tudi moj ribiški prijatelj in tokratni pomočnik. Bližal se je mrak, na kolesu pa ni imel luči. Tvegati nesrečo ali zgolj srečanje s plavimi angeli pa ni želel. Na bregu Koseškega ribnika sem v polmraku ostal sam. V vodo sem sicer vrgel novo vabo, pričakoval pa nisem več veliko. Ostal sem še pol ure.

Ponovno se je pokazalo, kako je za lov krapov pomembno predkrmljenje. Krmimo približno v času, v katerem nameravamo loviti. Krapci se navadijo na krmo in se brezskrbno hranijo, verjetno celo malo tekmujejo med seboj za bojlje. Splača se potruditi.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Izdelava, prodaja in servisiranje ribiške opreme.

Na zalogi imamo pestro izbiro umetnih muh, ki jih izdelujemo tudi po vaših željah.

GSM: 040/225-516; e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com;

spletna stran: www.ribistvo-mozina.si

JERNEJ BASTL & BRANKO HRIBERŠEK Z RIBIŠKIMI ZGodbAMI PO SLOVENIJI

Skrita bogastva v Ribiški družini Šempeter

Ribiška družina Šempeter postaja ena izmed uspešnejših družin v Sloveniji. Pod vodstvom mladega kadra s predsednikom Boštjanom P. Zagožnom osvaja srca ribičev na področju krapolova, roparic in rečnega ribolova z možnostjo odličnega muharjenja na potočno postrv, lipana, šarenko in kralja voda, SULCA.

Boštjana sem spoznal pred leti, ko smo skupaj organizirali svetovno prvenstvo v muharjenju za mladince. Že takrat sem spoznal, da je RD Šempeter pridobila predsednika z veliko intuizijama, spoštovanja do voda, predvsem pa spoštovanja do ljudi, ki lahko v ribištvu naredijo veliko dobrega. Kot organizator se je izkazal za resno zanesljivega in odličnega vodjo prvenstva, kar je Slovenijo popeljalo med tiste države organizatorice, ki so pozele največji uspeh. Mednarodna delegacija je celo pritrdila, da je prvenstvo v Sloveniji doseglo najvišji mogoč nivo, kar bo v prihodnje težko preseči.

Ohranjanje voda in skrb za populacije življa nas obvezujeta k spoštovanju narave, ki postaja iz leta v leto vse bolj obremenjena z našimi željami po ribolovu. Seveda se moramo zavedati, da smo na tej obli samo začasno in da je treba poskrbeti tudi za naše prihajajoče rodove.

Jernej Bastl, Saša Đorđević, Boštjan P. Zagožen, Branko Hriberšek in spredaj Zagožen mlajši

Biser med ribniki

Tega se v Šempetru zelo dobro zavedajo. V upanju, da bova z Jernejem dobro predstavila našo dogodivščino na njihovih vodah, so naju povabili na dvodnevni ribolov.

Z odločitvijo, da najprej preizkusimo muharjenje na reki Savinji, kjer RD Šempeter skrbi za redno vlaganje

potočne postrvi in šarenke, tako za tuje goste kot domače ribiče, nas je presenetilo ravno pravšnje vreme, brez hude pripeke in kakšne nepredvidljive plohe. Vzdušje za ribolov je bilo naravnost odlično za dober prijateljski ribolov, ki smo ga že na začetku začinili z dogovorom o medsebojnem tekmovanju, kdo bo ujel največ rib.

Boštjana je na samem začetku, ko smo prispeli v revir, nekoliko stiskalo pri srcu, saj ni vedel, ali bodo njihove muhaste ribice pri volji za sodelovanje, kot je treba. Vsak izkušen ribič ve, da njihova želja po hranjenju ni odvisna od želja ribiča. Temperatura vode, zračni tlak, obdobje luninega položaja, dnevni termin in še bi lahko našteval pogoje, ki morajo zadovoljevati aktivnosti prehranjevanja rib. Zelo veliko je odvisno tudi od izbora prave vabe, kar je pogojeno z dobrim opazovanjem okolice revirja

in njegove zunanje biosfere. Včasih je dovolj le sreča, da si v pravem času na pravem mestu.

Ker je bil ribolov začinjen s tekmovalnostjo, smo vsak zase, obrnjeni stran eden od drugega, skrivnostno pripravljali najboljšo navezo z muho prvakinjo. Gostitelj nama je iz vljudnosti prepustil mesta pred njim, saj je resnično želel, da bi v podmetalko zajela čim več rib.

Po nekaj minutah je Jernej zajel prvo šarenko, dolgo okrog 40 cm, nekaj sekund zatem še jaz, podobne dolžine.

Iz ozadja je bilo takoj slišati pridušen in zadovoljen glas.

"To!" je šepnil v upanju, da ga ne bi slišala. "Super! Odlično!" je nato z dvignjeno pestjo zavpil proti nama v potrditev prvega ulova.

Po dobrih dveh urah sem v podmetalko zajel več kot 20 lepih šarenk

Saša Đorđević & Boštjan P. Zagožen s svojo ribico

in potočnih postrvi. Podoben izplen je ustvaril tudi Jernej.

Po nekaj dobrih prijemih je Boštjan pristopil k nama.

"Kaj se dogaja?" je kimal z glavo. "Lovita kot nora. Na tole mojo olivno nimfico sem ujel samo šest šarenk."

"Kdor zna, pač zna," je nasmejan in zadovoljen nad prijemi pripomnil Jernej.

"Ja, ja, tako je to," sem moral tudi jaz priliti malo olja na ogenj.

A Boštjan je zmajal z glavo.

"Prosim, če mi pokažeta vabo, da preverim trnek!"

Vabo sva skrbno skrivala v stisnjeno pest ob palico. Trnek je bil povsem po pravilih, brez zalusti in prave velikosti. A sva morala popustiti njegovi neutrudni želji, da bi končno videl vabo, s katero sva lovila, po njegovih besedah, kot nora.

"Graševce!" je skoraj zavpil. "Vajin graševce me je takole presenetil v naši vodi!" Nikakor pa mu ni bilo jasno, da ne more biti vedno številka ena.

Po štirih urah nadpovprečno dobrega ribolova sva z Jernejem ujela veliko rib. Po št. 20 nisva več štela, bilo je nepomembno, a trditev, da imajo dobro založene vode, se je izkazala za resnično in eno od skritih bogastev, kar RD Šempeter vodi v dobro prihodnost.

Po končani prvi etapi ribolova na Savinji smo v njihovi restavraciji Pre-

Branko Hriberšek je ujel krapa, težkega 5,420 kg.

serje spregovorili o ribolovu in nazdravili z Zahmelary.

Nekaj dni pozneje je napočil še čas za drugo etapo. Ribolov na jezercu umetnega izvora, kjer so pred leti kopali glino za opeko, velikosti okrog

ujel kakšno ribo manj. A nič zato, vsak dober gostitelj mora včasih popustiti gostom, da se zavoljo dobrega občutka še vrnejo.

A končni izplen je bil spet zanimiv.

Krapi so se metali po gladini jezera, amurji so se dvigali, spuščali v globino in tu in tam pobrali kakšen kos trave z gladine. Boštjan in Saša sta poskušala na vse mogoče načine izničiti rezultate iz muharjenja. A jima ni šlo vse po načrtih.

Ko sem ujel prvega krapa, je Boštjan dvignil roki nad glavo.

"Pa menda ja ne spet," je nad začetnim vodstvom godrnjal proti Saši.

Potem sem ujel še enega, težkega malo več kot 5 kg, kar je situaciji izbil dno in smo se morali strokovno posvetovati, kakšno navezo imam in kakšno vabo sem namestil na trnek.

Tudi Jerneju ni bilo nič več jasno, saj je po končanem ribolovu ostal brez

Jernej Bastl in njegova šarenka, ki je merila več kot 50 cm.

enega hektarja, obdan s čudovito naravo, visokim drevjem, čudovitim ozračjem gozdnega hladu, skrit pred radovedneži je bil zame in Jerneja kot raj sredi Savinjske doline. Moram pa priznati, da mi je bilo malo nerodno, saj za tisti ribnik še nisem slišal. Na levi strani kraja Podvin, med Gotovljami in Ložnico pri Žalcu, leži pravi biser, poln lepih krapov, roparic in še drugih vrst rib z zavidljivo urejeno okolico. Za to so zaslužni žalski ribiči, intuziasti in ljubitelji narave, ki so skozi leta trdega dela ustvarili habitat zavidljivih razsežnosti.

Pri ribolovu na krapa se nam je tokrat pridružil še Saša Đorđević, da je bila tekmovalna ekipa RD Šempeter končno popolna. Boštjan nama je obljubil, da tokrat nimava možnosti, da bi osvojila še lovoriko lova na krapa. Na muharjenju pred nekaj dnevi je pač

Jernej Bastl in njegova prva potočna postrv

ujete prave ribe, krapa. Je pa predsednik opravičil svojo čast in ujel kar nekaj raznovrstnih rib.

S ponosom in nasmeškom nama je pokazal, da ribnik ni naseljen samo s krapci, temveč tudi z drugimi vrstami ribic, ki so zaželene pri tekmovalnem ribolovu. V dveh dneh gostovanja v RD Šempeter sva z Jernejem doživela čudovite trenutke raznovrstnega ribolova.

*Besedilo in fotografije:
Branko Hriberšek*

Zakaj so bile v Lisjakovi strugi pri Radgoni še ribe pijane?

Nekdo naj bi v potok zлил vino in tako ogrozil ribe v najmanj dveh ribnikih, a k sreči jih ni veliko poginilo.

Bilo je v ponedeljek, 27. julija, zjutraj, ko je završalo v Ribiški družini Radgona, zlasti Temeljni enoti Gornja Radgona, ki obsega radgonsko občino. Kako tudi ne, ko so v enem svojih osrednjih ribnikov, v Lisjakovi strugi, streljaj od središča mesta Gornja Radgona, ki je tudi ena pomembnejših domačih izletniških destinacij, odkrili poginule ribe. Nastala je zastrupitev, domnevno z alkoholom, ki so ga odkrili v vodi v velikih količinah. Ker se je nekaj podobnega zgodilo tudi v zasebnem ribniku v Hercegovščaku, so ribiči prepričani, da je domnevni alkohol v Lisjakovo strugo pritekkel po Hercegovščkem potoku. Kot so dejali ribiči, je smrdelo po alkoholu in žveplu. O dogodku so bile obveščene ustrezne službe, od Agencije RS za vode, policisti ipd., ki bodo bržkone pripravili določene ukrepe. Nihče sicer ne želi špekulirati, kdo naj bi v potok spustil večje količine vina, ki gre zaradi korone bistveno slabše v prodajo, ali pa je pral posodo z alkoholno in žvepleno vsebino. V vsakem primeru je bilo v vodi od tri do pet promilov alkohola, kar je lahko smrtonosno tudi za človeka, ribe pa so bistveno manjše in se jim prej zavrti.

»Poginilo je več sto majhnih rib, več deset srednjih in še kakšen velik krap ter ščuka. K sreči smo hitro reagirali in preprečili pravo katastrofo, kajti pogin

rib bi bil velikanski, če ne bi pravočasno poskrbeli za mešanje vode, ustvarjanje kisika in redčenje alkohola. Ko smo prišli na kraj, je bilo veliko trofejnih krapov in ščuk zelo omotičnih in sploh niso bežale. Vse bi jih lahko polovili z mrežo, a so kmalu znova zadihale s polnimi pljuči in je bilo lažje. Gasilci so nam posodili vodno črpalko, s katero smo mešali vodo in s tem ustvarjali kisik. Tudi ribiški prijatelj, podjetnik Franc Vodenik, nam je pomagal s svojo opremo, da smo ribnik poapnili in potem je bilo vse lažje. Moram priznati, da se je tokrat vse skupaj dobro končalo, toda vsi bi se morali zavedati, da moramo s skupnimi močmi skrbeti za vsa živa bitja in naravo okrog nas,« nam je

razlagal predsednik radgonske Temeljne enote RD Radgona Ivan Bolčina, ki pa za zastrupitev ni želel obdolževati nikogar, je pa opozoril morebitne kršitelje, naj bodo v prihodnje previdnejši.

Skoraj dva dni so si ljubitelji narave, zlasti člani Ribiške družine Radgona, prizadevali rešiti čim več rib, ki se niso niti zavedale, kaj se dogaja z njimi. Šele čez nekaj časa, ko se je voda prečistila in dobila dovolj kisika, so ribe – tako trofejni velikan kot vse druge – spet svobodno zaplavale po celotnem ribniku. Lahko bi rekli, nasmejano in veselo, a to nekateri, ki jim je za vse živali malo mar, nikoli ne bi razumeli, enako kot tisti, ki je tokrat povzročil še eno gorje za ribe in ribiče na radgonskem območju.

Kakorkoli že, tokrat se je vse skupaj dobro končalo, ker so zastrupitev odkrili pravočasno in nato so prostovoljci – ribiči pravilno ukrepali ter rešili kar je bilo mogoče rešiti. Zato si, poleg predsednika Ivana Bolčine, pohvale zaslužijo: Branko, Rudi, Frane, Dominik, Janez, Dani ... Posebna zahvala ribičev in ne le njih velja predvsem Francu Vodeniku, podjetniku, ki ima tudi sam ribnik ob istem potoku še pred Lisjakovo strugo in so bile ogrožene še njegove ribe. Enako so se radgonski ribiči zahvalili domačim gasilcem, ki so jim nemudoma posodili vodno črpalko.

Nihče več ne potrebuje vina?

Letošnja pandemija koronavirusa, ko se je v pomladnem času zaradi zaprtja gostinskih lokalov prodaja vina skoraj ustavila, je povzročila težave mnogim vinogradnikom po državi, torej tudi na vinorodnem območju Gornje Radgone. In ne le, da ne morejo v promet spraviti vina iz prejšnjih let, dodatne težave povzroča tudi dejstvo, da so velike vinske družbe za odkup grozdja od zasebnih vinogradnikov ponudile bizarno ceno. To je razočaralo in razjezilo mnoge vinogradnike, ki se so odločili za „zeleno trgatve“, torej v njihovih vinogradih letos grozdje ne bo dozorelo. Nekateri drugi obstoječega (starega) vina ne morejo prodati niti za en evro/liter, zato se odločajo za uničenje oz. izpust v naravo. Prav zaradi tega in vonja po vinskem alkoholu ter žveplu je tudi pripeljalo do razmišljanja, da je za tokratno smrt rib v Lisjakovi strugi krivo vino.

Pred nedavnim je prav tako na radgonskem območju iz kleti teklo vino po jarku proti dolini. Ker živali v teh vročih dnevih iščejo vodo, so pač srne, ptiči in tudi druge živali pile kar vino iz jarkov. Zato so ljudje pozneje opazili dobesedno pijane srne, zajce, fazane ipd. Mimogrede, na radgonskem območju ni samo vino nevarno za živali, temveč tudi vrelci mineralne vode na območju Ščavniške doline, kjer je mogoče pogosto videti poginule ptiče, ki se zastrupijo z odvečnim ogljikovim dioksidom iz omenjene izvirske mineralne vode.

Besedilo in fotografije: Oste Bakal

Spopadanje ribiških družin s posledicami epidemije Covid-19

Koronavirus je posegel v vsa področja našega življenja. Zelo je vplival tudi na različne aktivnosti v športnem ribištvu. Na mednarodnem področju so bila odpovedana vsa ribiška tekmovanja, delovanje mednarodnih organizacij poteka le preko računalniških povezav. Zelo je vplival tudi na delovanje ribiških družin.

Glede na različnost med RD v vseh pogledih (velikost RD, geografska velikost revirjev, tipi voda in ribolova, aktivnosti RD, število in struktura zaposlenih, vezanost na turistični ribolov, domačih in tujih ribičev in drugo) je bil tudi vpliv na njihovo delo različen. V prvi polovici leta je povsem zamrl prihod tujih ribičev, ki se tudi v drugi polovici leta le počasi vračajo, pa še to predvsem iz sosednjih držav. Pred prihodom virusa se je ponekod po napovedih obetala zelo dobra sezona, saj so bili najavljeni prihodi ribičev iz vsega sveta. Po drugi strani virus ni tako zelo vplival na prihod domačih turističnih ribičev, ponekod so opazili celo povečano zanimanje. Ribiči bi morali biti pozorni na povečano zanimanje ljudi za preživljanje prostega časa v neokrnjeni naravi, tako tudi ob vodi, ki je nastala v času epidemije. Posebno pozornost bi morali nameniti delu z mladimi, pri katerih je bilo tudi opazno povečanje zanimanja za bivanje v naravi. V teh kriznih časih se je še posebej izkazalo, kako pomembno je: dobra organizacija dela znotraj RD, komunikacija med člani, z okoljem, kjer RD deluje, ter s turističnimi ribiči, domačimi in tujimi. Marsikatera RD se je glede na vse negativne vplive, ki jih je povzročil korona virus, znašla tudi v finančnih težavah.

Odločili smo se, da predstavimo nekaj izkušenj RD iz različnih predelov Slovenije, različnih velikosti in z različnimi pogoji ribolova, kako je epidemija vplivala nanje in na njihovo delo. Medsebojna izmenjava izkušenj bo lahko koristna, da se bodo RD lažje pripravile za obdobje, ki je pred nami, ko bomo morali živeti skupaj s tem virusom. Za začetek predstavlja izkušnje RD Barje.

Izkušnje Ribiške družine Barje

V RD Barje, ki velja za eno številčnejših ribiških družin v osrednjeslovenski regiji in šteje okoli 210 članov, redno poslovanje v večji meri ni odvisno od prihodkov od prodaje turističnih ribo-

Spomladi so imeli čuvaji polne roke dela, med drugim z varovanjem sulcev na drsti, ki so svoje poslanstvo opravili kljub epidemiji med ljudmi. Foto: Hany Bany

lovnih dovolilnic. V strukturi ribičev, ki kupujejo turistične ribolovnice, prevladujejo domači ribiči, tujcev je zelo malo. RD z zbranim denarjem od turističnih ribolovnih dovolilnic sofinancira vložek rib, nima pa zaposlenih ljudi, ribogojnice ali drugih večjih

stroškovnih mest, ki bi bile kritično odvisne od prodaje dovolilnic oziroma morebitnega izpada prihodkov. V minulem obdobju karantene je bila to za RD olajševalna okoliščina.

Medtem ko so bili ljudje omejeni na gibanje v lastnih občinah, je bilo

Opomba uredništva:

Opravičilo v rubriki Znanje in izkušnje

V glasilu, št. 7/8, smo v rubriki Znanje in izkušnje objavili Odgovor na članek z naslovom Kako nastane trnek. V članku je prišlo do napake. Poved *Ferit je trdna raztopina ogljika v železu α* (tudi v feritu je torej ogljik, a ga je zelo malo), *cementit pa je intermetalna spojina (spojina med kovinskimi elementi), železov karbid Fe_3C , ki vsebuje 6,67 % ogljika in je prisoten skoraj v vseh jeklih je napačna*, glasiti bi se morala *Ferit je trdna raztopina ogljika v železu α* (tudi v feritu je torej ogljik, a ga je zelo malo), *cementit pa je intermetalna spojina, železov karbid Fe_3C , ki vsebuje 6,67 % ogljika in je prisoten skoraj v vseh jeklih*. Za napako se opravičujemo.

zaznati povečano prodajo ribolovnih dovolilnic, kar pripisujejo zaledju z velikim številom prebivalcev, ki bi sicer lovili drugje. Na območju občin, kjer so revirji RD Barje, namreč živi dobrih 300.000 ljudi. V času epidemije so preko družbenih medijev spodbujali ljudi, naj se ob upoštevanju navodil stroke gibljejo v naravi in spoznavajo revirje RD Barje, ki so divji in ponujajo malce drugačno, pristnejšo ribolovno izkušnjo. Niso obljubljali obilnega ulova, ampak miren čas v odmaknjeni naravi, kar še posebno velja za nekatere njihove tekoče vode, denimo Ljubljano, Iščico in Želimejščico. Na fizičnih prodajnih mestih je prodaja dovolilnic popolnoma usahnula, a se je zato povečala na spletu, kjer se je promet povečal za 6,5-krat v primerjavi z enakim spomladanskim obdobjem prejšnjega leta (2019).

Kot so opazili, so bili ljudje željni aktivnega oddiha v naravi, ne glede na ulov. Vsak prebivalec občin Ljubljana, Brezovica, Škofljica in Ig, kjer deluje RD Barje, je imel srečo, da je imel v lastni občini ribolovni revir, kar se je izkazalo kot izjemna prednost.

Nekatere slovenske občine namreč nimajo ribolovnega revirja; takih je, kot smo izračunali, vsaj 36 (17 % od vseh 176 občin).

Prednost za RD je bila tudi, da so ribiči lahko kupovali karte na spletu, fizična prodajna mesta so bila zaprta. Tudi sicer so se področja v RD, ki so bila digitalizirana, uspešneje spopadala s krizo. Če kdaj, se je ravno spomladi pokazalo, kako pomembno je posodobiti poslovanje, najsibo to prodaja dovolilnic, komuniciranje, elektronsko plačevanje in še številna druga aktualna področja.

Čuvaji so se skladno z navodili stroke lahko gibali v vseh občinah, kjer ima RD revirje, zato so zbirali vtise s terena. Opazili so povečan krivolov, ki pa ni bil kritičen.

Ribnik na Rakitni in Krmsko jezero pri Podpeči so delavci Občine Brezovica, kjer ležita, ogradili s trakom. V občini so to utemeljili tako, da se je veliko ljudi zbiralo na javnem kraju, kar je bilo sicer z odlokom prepovedano. Sam ribolov ni bil prepovedan, vendar so se ribiči ustrašili ograjevanja vode in raje niso lovili. Takoj so prešli veliko

klicev, kaj se dogaja. Zanimalo je ribiče in tudi čuvaje, saj na terenu niso uspeli pridobiti koristnih informacij. Zadevo so z nekaj truda razčistili tako, da so stopili v stik z odgovorno osebo. Dejala je, da ribiči smejo loviti, da v občini niso dodatno zaostrovali državnega odloka. Nato so obvestilo poslali med ribiče, na Facebook profil in spletno stran, da so se strasti umirile.

Med epidemijo se je ribiški družini zdelo izjemno pomembno ažurno komuniciranje z ribiči, tako s člani kot turisti. Predvsem na družbenih omrežjih so se širile napačne informacije (ne samo glede ribolova v revirjih RD Barje), kar je vodilo v veliko negodovanje. Po vsaki negativni objavi so takoj prešli kar nekaj klicev in e-sporočil z vprašanji, zato so omenjene kanale spremljali vsaj nekajkrat na dan. Hiter in jasen odgovor je vedno pomiril ribiča. Da so bili na tekočem tudi funkcionarji, so se med seboj redno klicali, spremljali vladne spletne strani, strani o korona virusu in se obveščali o novostih.

Zdi se, da je bilo med karanteno še toliko pomembnejše, da so bili funkcionarji RD med seboj popolnoma usklajeni in da so bili v stalnem stiku. Ključno je bilo spremljati uradne informacije o epidemiji in navodila stroke. Posebna sekcija znotraj RD je spremljala vprašanja ribičev in njihove odzive na družbenih omrežjih, e-sporočilih in preko telefona. Nanje se je bilo treba čim hitreje (vsekakor prej kot v enem dnevu) ustrezno in mirno odzvati, jim podati ažurne ter bistvene informacije in jih tako pomiriti.

Če se bo v prihodnje karantena ponovila, bi si želeli tudi preprostejšega stika s funkcionarji v občinah in pri določenih uradnikih, kar že izboljšujejo. Je pa situacija priložnost, da pogledajo prihodkovno ter odhodkovno stran poslovanja RD in ju še izboljšajo.

Med karanteno so vsa srečanja odpovedali in jih prestavili za nedoločen čas. O tem so po ustaljenih kanalih obvestili članstvo. Člani upravnega odbora in drugi funkcionarji, ki so med seboj redno komunicirali, so si poleg tekočih zadev sporočali tudi vprašanja, dileme in strahove. Poskusili so se spodbujati s pozitivnimi novicami in tako omiliti slabe občutke, ki so bili vsaj nekaj tednov zelo prisotni. Pošiljali so si sporočila s fotografijami ulovov in fotografije sulcev v drsti, ki je bila marca v Malem grabnu, Iščici in Želimejščici. Na tak način so nekoliko lažje prebrodili krizo, ki jih je doletela (skorajda) povsem nepripravljene. Upajo, da v prihodnje temu ne bo tako.

Borut Jerše, Jure Ušeničnik

Iz knjige Ribiški vici
Posebna ponudba: 12 evrov/knjigo
Naročilo: 041 681 594

Muharjev drugi polčas

V začetku septembra, ob koncu šolskih počitnic, se začne drugi del muharske sezone. Nekateri ga težko pričakujejo, saj niso opustili muharjenja niti v vročih poletnih dneh, drugi malo manj. Vsi se veselimo obdobja, ko najhujša vročina popusti in lahko zopet poizkusimo srečo na najljubših rekah in jezerih. Najbolj vztrajnim ni treba več zgodaj vstajati in trajanje večernega skoka se podaljša in premakne na zgodnejši čas. Večerno muharjenje na suho muho, ki ga marsikdo težko pričakuje, ni več omejeno zgolj na minute pred mrakom, poleti velikokrat odete v meglico, ki je posledica visoke vlage in velikih temperaturnih razlik. Ribolov postane prijeten tudi čez dan in lahko rečemo, da so izpolnjeni vsi pogoji za drugi, zadnji vrhunec muharske sezone. Ker pa se pri nas drugi del muharske sezone rahlo razlikuje od prvega, bomo tokrat pisali o nekaj posnetkih, ki so značilni za ta čas in s katerimi lahko vplivamo na naš uspeh v tem zahtevnejšem muharskem obdobju.

Po navadi je jesenski del muharjenja za spoznanje zahtevnejši že zaradi dejstva, da sezona ni več v začetni fazi in da so ribe vajene tako ribičev kot umetnih muh in jih je posledično malo težje pretentati. Z generičnimi posnetki ličink

velikega dela vodnih žuželk je v tem času že končano in v vodi ostajajo le njihova jajčeca. Nekatere tu in tam še vedno rojijo in tudi polagajo jajčeca. Ena od skupin enodnevnice, ki ostaja pomembna tudi v jeseni, so vsem znane

od svetlečih dodatkov v krilcih ali pa v telescu. Na vse to moramo misliti prej in priti na vodo pripravljene. Tam nas lahko preseneti nekaj vrst, ki so precej majhne in rjavkasto rdeče obarvane, po navadi velikosti trnka šestnajst in osemnajst,

Z upehankami velikosti 18 do 22 v omenjenih barvnih odtenkih smo za večerne skoke pozno poleti in jeseni dobro pokriti

Ličinka modrokrilih zelenk je marsikje še vedno dobra izbira, saj določene vrste rojijo praktično vse leto.

Običajna postranica iz prejice je verjetno najbolj univerzalna ličinka za to obdobje.

in suhih muh je mogoče vedno nekaj ujeti, ponekod tudi veliko. Če pa nas to ne zadovoljuje in smo pripravljene malo podrobneje pogledati v dogajanje na vodi in v njej, lahko z razumevanjem dogajanja in s pravimi posnetki nadomestimo neprestano menjavo muh in bolj ali manj slepo poizkušanje sreče. Same spremembe na vodi se tudi ne dogajajo z danes na jutri in ko enkrat razrešimo uganko hranjenja, bomo verjetno uspešnejši tudi v naslednjih dneh oz. tednih. Rojenje

Velika vinsko rdeča enodnevnica je ponekod dobra izbira pozno zvečer nad brzicami.

Bunny fry – ribja mladica iz zajčje dlake je ena mojih najljubših potezank za pozno poletje in jeseni.

NOVO!
Muhe na dom!

-10%
kupon:
FLY10

www.FaunaFlyShop.si

modrokrile zelenke. Zato med suhimi muhami v tem času postavimo na prvo mesto vsem znane Fratnikove puhovke, ki naj bodo, glede na okoliščine, različnih velikosti in barv. Včasih lahko uspešno, še posebno septembra, lovimo tudi s posnetki mravljič (hroščev). Zelo pomembne so lahko tudi vsem znane upehanke, enodnevnice z iztegnjenimi krilci, ki na koncu svoje življenjske poti obležijo na vodni gladini. Včasih je število tolikšno, da je temu primeren tudi ribolov. RIBE V MNOŽICI naravnih telesc namreč težko vzpodbudimo, da vzamejo ravno naš posnetek. Ena od drobnih zvijač v takem trenutku, ki jo lahko uporabimo, je, da imamo v škatlici različno velike in uporabimo nekoliko večjega. Druga je uporaba takšnega posnetka, ki vsebuje katerega

Drobna citronska puhovka in »Brooks' sprout emerger« sta zelo uporabni dnevni muhi poleti in jeseni.

ter nekaj izredno drobnih vrst, manjših od trnka številke dvaindvajset. Slednje so velikokrat bledih barv, med katerimi prevladuje blede citronsko rumena. Dobri opazovalci verjetno že vedo, o katerih govorimo, vsem drugim pa predlagam,

da jih uvrstijo v svoj izbor muh, saj velikokrat ravno negibne upehanke pomenijo razliko med uspehom in neuspehom. Še vedno so pomembne tudi sicer kopenske žuželke (t.i. zahajalci) in nekaj od teh zelo velikih muh moramo prav tako vedno imeti s seboj. Tik pred temo nas lahko, predvsem nad brzicami, še vedno preseneti rojenje velikih (velikost trnka osem do deset) vinsko rdečih enodnevnih, za katere potrebujemo klasične suhe izvedbe, ki plavajo visoko na gladini, pod krošnjami in blizu grmov pa tudi majhnih črnih mladoletnic (osemenj), velikosti trnkov med šestnajst in osemnajst.

Glede ličink je, kot smo že omenili, še vedno uporabna običajna olivna ličinka enodnevnica, ki ji lahko dodamo tudi vedno pomembne postranice, ponekod

tudi prostoživeče in ličinke v tulcih predvsem tistih mladoletnic, ki imajo večletni življenjski cikel. Slednje so po navadi zelo številčne v alpskih rekah in skoraj vedno v barvi rečnega dna, ki je tam precej svetla ali celo bela.

Glede potezank ni v tem delu leta nič drugače kot spomladi in uporabljamo jih, kakor želimo in po potrebi. Ne zapostavimo nizkih vodostajev, ki so v tem delu leta precej pogosti. Takrat lahko namreč z njimi prepričamo včasih tudi zelo zahtevne in večje ribe, le paziti moramo, da imamo s seboj dokaj lahke ali pa zelo malo obtežene potezanke, s katerimi lahko lovimo z dolgimi pavzami in dovolj počasi. Pri muharjenju na videno pazimo, da mečemo dovolj daleč od naše ciljne ribe, saj jih lahko hitro splaši prav

padec večjih muh v vodo. Niso namreč toliko zrasle zato, ker bi bile nepredvidne. Prav ribolov s potezankami, posnetki ribjih mladice, je v tem času lahko zelo uspešen, saj ob obalah rek in jezer lahko opazujemo številne mladice v prvem letu življenja, če smo previdni, pa velikokrat tudi različne plenilce, ki jih poizkušajo ujeti. Verjetno vsi že vemo, da če jim potezanko ponudimo med takim početjem, je prijem praktično zagotovljen.

Jesenski čas muharjenja je mnogim od mojih znancev najljubši, čeprav je v resnici ribolov zahtevnejši od pomladnega. Morda je odgovor v jesenskih barvah, kdo bi vedel. Vem le, da ga je treba vsako leto dobro izkoristiti.

*Besedilo in fotografije:
Tomaž Modic*

● V SPOMIN

Anton Razinger

(1937–2020)

Na radovljiškem pokopališču smo se 11. marca 2020 častno poslovili od našega prijatelja in člana Antona Razingerja, ki je umrl za posledicami dolgotrajne bolezni. Tona, kot smo mu rekli, je živel z vodo, lovom in ribolovom. Bil je neke vrste posebnost, saj je prežal na velike ribe in jih večino tudi ujel ali uplenil. V njem je tlel močan ribiški duh, bil je dober ribiški tovariš in prijatelj. V RD Radovljica ni opravljal posebnih funkcij, je bil pa zvest in odgovoren, zlasti pri varovanju naravnega okolja. Za svoje delo in aktivnost je prejel ribiško priznanje zahvalna listina z znakom, ki ga je prejel na občnem zboru. Podelili smo mu ga na domu, ker mu zdravje ni dopuščalo udeležbe.

Družini izrekamo naše iskreno sožalje. Tona, počivaj v večnem miru.

Osti sorej!

RD Radovljica

Janez Kregar

(1942–2020)

Ribiči RD Bistrica Domžale, Pododbora Kamnik, smo se v maju 2020 poslovili od ribiškega prijatelja Janeza Kregarja iz Spodnjih Stranj. V ribiške vrste se je včlanil leta 1981. Kljub prezgodnjemu odhodu bosta njegovi Kamniška Bistrica in Nevljica še naprej tekli po

svojih poteh in nas spominjali, da je tudi zaradi njegovega prispevka v njej še vedno prisotno življenje.

RD Bistrica Domžale

Ivan Kozole

(1927–2020)

Tik pred začetkom spomladi je ribiče RD Kostanjevica na Krki presenetila žalostna novica, da je umrl naš dolgoletni član Ivan Kozole, častni predsednik ribiške družine.

Odšel je ribiški prijatelj, starosta, član RD Kostanjevica na Krki od njenih samih začetkov. Bil je dolgoletni član upravnega odbora, član izpitne komisije, mentor mladim ribičem. Kljub vsem funkcijam v organih RD smo ga poznali predvsem kot dolgoletnega tekmovalca v lovu rib s plovcem, člana tekmovalne ekipe RD Kostanjevica na Krki. Zaupali smo mu tudi vodenje mladinskih ribiških taborov ZRD Dolenjske, Bele krajine in Posavja v letih 1999 in 2006. Kot vesten in gospodaren član je veliko pripomogel pri uspešni ribiški organizaciji. Vedno je bil pripravljen pomagati z nasvetom in vedno je vestno opravil delo, ki mu je bilo zaupano. Preprosto povedano, ribiči smo ga spoštovali. Za predanost ribištvo je od Ribiške zveze Slovenije prejel odlikovanja: red za ribiške zasluge tretje, druge in prve stopnje, plaketo RZS z listino ter mnoge druge nagrade in priznanja.

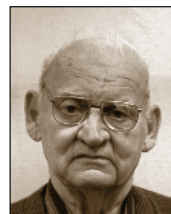
Globoko v spominu nam ostajajo ribiški znanci in prijatelji, ki jih ni več med nami, vendar spomin nanje živi z njihovimi dejanji in opravljenim delom. Tudi Ivan je med njimi. Hvaležni

smo mu za njegov trud in vse, kar je v svojem življenju storil za nas. Pogrešali ga bomo. Naj mu bo lahka zemlja in naj počiva v miru!

RD Kostanjevica na Krki

Jože Mulc

(1928–2020)

Julija 2020 nas je v dvaindevetdesetem letu zapustil naš častni in ustanovni član Jože Mulc iz Cerknice. Ribič je bil tako rekoč že od mladih let. Že kot otrok je iz rodne Dolenje vasi pri Cerknici zelo rad zahajal na presihajoče Cerkniško jezero. Poznal je vsak jezerski požiralnik. Leta 1956, ko je bila v Cerknici ustanovljena RD Cerknica, se je udeležil ustanovnega občnega zbora. Društvu je bil neprekinjeno zvest vse do zadnjega dne. V društvu se mu je pridružila tudi njegova, zdaj že pokojna soproga in pozneje častna članica Helena Mulc. V mlajših letih sta s soprogo aktivno sodelovala pri reševanju rib ob presihanju jezera ter drugih delovnih akcijah. Leta 1976 je Jože Mulc za svoje požrtvovalno delo prejel priznanje RZS red za ribiške zasluge III. stopnje, pet let kasneje red za ribiške zasluge II. stopnje ter pet let kasneje še red za ribiške zasluge I. stopnje. Leta 1996 je bil razglašen za častnega člana RD Cerknica. Na zadnjo pot smo ga pospremili 20. julija na pokopališču v Cerknici. Jožeta se bomo spominjali kot prijaznega, dobrovoljnega in družabnega prijatelja. Z nami je rad delil svoje ribiško znanje in poznavanje presihajočega Cerkniškega jezera. S svojo marljivostjo, vztrajnostjo in poštenostjo nam bo ostal za vzor.

RD Cerknica

Jakčev nočni ribolov

Za konec poletnih počitnic si vedno zaželim še zadnjo zanimivo dogodivščino. Tako grem z lepimi spomini in novimi zgodbicami v šolske klopi. Prijatelji vedno radi poslušajo moje ribiške dogodivščine. Počitnice sem preživel lepo, a se vedno veselim novih šolskih dni, saj se rad učim in dopolnjujem znanje.

Med poletnimi počitnicami smo si ogledovali lepote Slovenije. Že zaradi situacije z virusom sta se starša odločila, da je tako varneje. Potovanja v tujino lahko počakajo. Meni je takšen načrt zelo ustrezal, saj je to pomenilo, da bom lahko izkoristil pohajkovanja tudi za ribolov. Ko smo bili doma, sva z Maticem kot po navadi raziskovala bližnje gozdove in travnike ter si izmišljevala nove podobe umetnih muhic, ki jih bova pozimi poskusila zvezati. Tudi na izlet sva odšla skupaj, starši so tudi prijatelji in smo si marsikateri kotiček ogledali skupaj. Prepotovali smo Prekmurje, Štajersko, Koroško, vse do Krasa in Obale. Na morju sem preizkusil svoje veščine lova ribic, a sem videl, da je za morski ribolov potreben malo drugačen pristop. Ribice niso bile toliko navdušene nad ponujenimi vabami. Ta ribolov bom moral še izpiliti in proučiti. Sta se pa ravno na tem izletu moj in Maticev očka domislila zadnje velike dogodivščine poletnih počitnic: z Maticem naju bi peljala na izlet v neznano, v prihodnjih dneh bova dobila samo navodila,

katero opremo vzeti in kaj obleči. Radovednost nama ni dala miru in komaj sva čakala dan odhoda. Mami se je v dneh pred izletom nagajivo nasmihala, saj je vedela, kam naju bosta peljala, mene pa je včasih kar malo zaskrbelo, ko sem videl, koliko dela si je nakopal očka. Le kam bomo šli? Očka mi je dal zelo natančna navodila, kaj naj pripravim. Iz seznama sem lahko sklepal le, da bo verjetno mrzlo glede na to, da sem moral v nahrbtnik spakirati kar nekaj toplih oblačil. Matic je rekel, da zaradi vznemirjenja ni spal kar nekaj dni, tudi jaz nisem imel dobrega spanca. Očka se je šalil, da ga bom po našem izletu kak dan zelo vesel in bo postelja moja najboljša

prijateljica. Malo se mi je zazdelo, da bomo bedeli ali pa bomo ves dan tako aktivni, da bomo zelo utrujeni. Na dogodivščino smo se tokrat odpravili popoldan. Očka je bil še dopoldan v službi, po kosilu in počitku pa smo se počasi odpravili. Pot nas je peljala skozi lepo poletno naravo, ki že kliče po jesenski umirjenosti. Gozdovi in posamezne hiše so nakazovale, da se počasi bližamo našemu cilju. Prispeli smo do prijetnega bajerja, kjer so že lovili. Postavili smo šotore, mizo, stole in pripravili opremo za ribolov. Z Maticem sva že slutila, da bomo lovili pozno v noč. Očka mi je le zaupal, da bomo prenočili, saj bomo lovili soma. No, to pa je nekaj novega! Nisem ga še

lovil. Mračilo se je, iz daljave se je slišalo grmenje in videli smo strele, kako švigajo po nebu. Po vremenski napovedi naj bi ostali suhi. Nevihta bo ostala na severu. Že tako sem bil zelo vznemirjen, nisem želel, da bi dež pokvaril naš nočni ribolov. Najprej smo v okolici poiskali deževnike in jih nabrali kar nekaj. Nato smo pripravili palice, ki so že na otip videti trše in močnejše. Somi so velike ribe in zanje

se je zelo ukrivila, ribica je bila zelo močna, saj je z vso silo vlekla v svojo smer in želela pobegniti. Krap zagotovo ni bil, vedeli smo, da je som. Srce mi je razbijalo, da sem ga lahko slišal. Očka je bil po čelu povsem premočen, ker se je tako zelo trudil z ribo. Počasi jo je pripeljal bližje. Res je bil som. Velik, lep som z veliki brčicami. Skupaj z Maticem sva držala podmetalko, da sva ga lahko zajela. Bil je zelo težak,

malo več kot 80 centimetrov smo mu izmerili. Hvaležen, ker smo lepo ravnali z njim, nam je počofotal v slovo in odplaval v svoje domovanje. Srečni in zadovoljni smo na trnek namestili novo vabo in jo ponovno ponudili lačnim ribicam. Prebedeli smo večino noči. Ko je bilo mrzlo, smo se gregli s čajem, poskrbeli pa smo tudi za želodčke. Bilo je lepo, a tudi naporno. Prebedel sem skoraj vso noč, a na koncu me je vseeno premagal spanec. Ujeli smo tri lepe some. Lepšega zaključka poletja si ne bi mogel želei. Zagotovo bomo še ponovili.

Nuška Božičnik,
fotografije: spletni viri

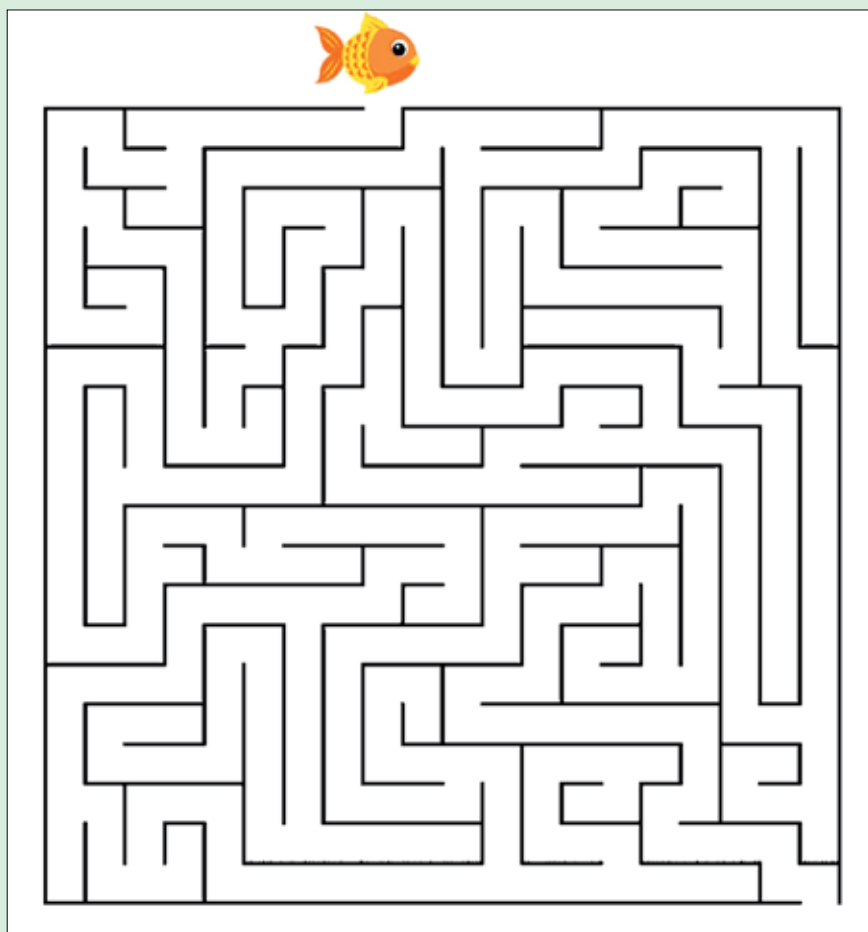
SI TUDI TI ŽE LOVIL SOMA? GA POZNAŠ?

potrebujemo močno opremo. Uporabili smo močnejši in debelejši laks, s katerim še nisem lovil. Na velik trnek smo namestili vsaj pet dolgih deževnikov, ki smo jih prej nabrali okoli bajerja. Zelo zabavno! Oprema me je spominjala na opremo za krapolov, le da je veliko močnejša. Lovil sem podobno kot krape. Ko se je začelo temniti, smo vabe vrgli pod vejevje, palice postavili na stojala in vklopili piskače. Sledila je tišina. Kmalu smo slišali ropotanje po vodi, kar je bilo znamenje, da se je som zbudil in je lačen. Bilo je že pozno, saj je luna že svetila in videli smo lahko nešteto zvezdic. Bil sem utrujen in oči sem imel že zelo težke, ko se je kar naenkrat na ves glas oglasil piskač. Vse nas je vrglo s stolov in hiteli smo do palice. Očka jo je hitro prijel in počasi utrujal ribo. Palica

pomagati nama je moral še Maticev očka. Položili smo ga na blazino, mu previdno odpeli trnek, ga fotografirali in izmerili:

RIBICI POMAGAJ NAJTI POT NA DRUGO STRAN.

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Ribji file z mocarelo in ribji file v listnatem testu

Jesenski italijanski pridih kuhinje

Ribji file z mocarelo

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1 kg filejev (očiščenih, brez kože) tolstolobika ali druge bele ribe,
- eno limono,
- 40 dag mocarele,
- peteršilj,
- 1,5 dl belega suhega vina,
- 10 dag masla,
- 20 dag tapenade,
- sol, poper.

Za pripravo tapenade potrebujemo:

- 5 dag sušenega paradižnika,
- 12 črnih oliv brez koščic,
- 5 dag slanin inčunov,
- 10 dag parmezana,
- 5 dag česna,
- 10 dag kaper,
- 1 dl oljčnega olja,
- peteršilj po okusu,
- vejico rožmarina.

Jed prihaja s Sicilije.

Tapenado pripravimo tako, da vse sestavine v mešalniku premešamo, da nastane groba masa. Če je pregosta, ji dodamo še malo oljčnega olja, če pa je preredka, dodamo malo drobtin.

Ali ste vedeli?

TAPENADA

Tapenada je namaz, ki prihaja iz Provanse. Osnovne sestavine so črne (kalamata) olive v olivnem olju in kapre, katerim dodajamo različne dodatke: česen, peteršilj, timijan, rožmarin, baziliko, limonin sok ali lupinico, parmezan, konjak, gorčico, tuno iz olja in drugo. Po navadi tapenade ni treba soliti, saj so inčuni in kapre dovolj slani. Če želimo bolj gladek namaz, lahko vse sestavine v mešalniku zmeljemo v fino pasto. Recept za tapenado v tokratnih receptih je pripravil Gojko po svojem okusu. Ko jo boste pripravljali, si izberite okus, ki vam bo najbolj ustrezal in se prilagal jedi, ki jo boste pripravljali.

S tapenado premažemo ribje fileje, ki smo jih predhodno solili, popoprani in pokapali z limoninim sokom. V pekaču dno prelijemo z belim suhim vinom. Vanj položimo fileje, premazane s tapenado. Dodamo nekaj koščkov masla, na vrh vsakega fileja pa še dva koščka mocarele. Pečemo na 160 stopinj C 20 do 25 minut, odvisno od debeline filejev. Kot prilogo postrežemo listnato solato.

Ob jedi postrežemo belo suho vino.

Ribji file v listnatem testu

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 80 dag filejev (očiščenih, brez kože) tolstolobika ali druge bele ribe,
- 0,5 kg rdeče čebule,
- 2 dag česna,
- eno neškropljeno limono,
- peteršilj,
- origano,
- 1 dl oljčnega olja,
- 1 dl belega suhega vina,
- 0,5 l paradižnikove omake,
- 10 dag masla,
- 2 jajci,
- 3 dag sladkorja,
- 25 dag tapenade (po receptu iz ribjega fileja z mocarelo),
- sol, poper.

Listnato testo razvaljamo in ga premažemo s tapenado. Čebulo in česen narežemo na lističe in ju dušimo na olju in maslu, da se razpustita in posteklenita. Dodamo še nasekljan peteršilj in origano.

Ribje fileje solimo, popoprano, pokapamo z limoninim sokom in potresemo z naribano limonino lupino. Fileje, na katere smo potresli že zdušeno čebulo, česen, peteršilj in origano, zavijemo v listnato testo, ki ga premažemo z jajcem in damo v pečico na 160 stopinj C za 25 do 30 minut.

Zraven postrežemo paradižnikovo ali katero podobno omako, ki se poda k ribjim jedem, npr. holandsko omako.

Ob jedi priporočamo belo suho vino, po želji pa lahko postrežete tudi cviček ali lažje rdeče suho vino.

Besedilo in fotografije: Borut Jerše

Ribiška družina Renče
Trg 25, 5292 Renče

Tel.: 05 395 55 00
info@rdrence.si
www.rdrence.si

VABILO

RIBIŠKA DRUŽINA RENČE bo 19. septembra 2020 organizirala 24-urni ribolov na soma za pokal VIPAVSKI ORJAK.

Urniki tekmovanja:

19. 9. 2020:

- ob 10. uri zborna mesto na trgu v Renčah (naslov: Trg 25, 5292 Renče)
- od 10.15 do 10.45 žrebanje
- ob 10.45 odhod na lovna mesta
- ob 12. uri začetek ribolova

20. 9. 2020:

- ob 12. uri konec ribolova

– ob 13. uri kosilo z razglasitvijo rezultatov in podelitvijo praktičnih nagrad

Pravila ribolova:

- Ribolov poteka 24 ur od 12. ure 19. 9. 2020 do 12. ure 20. 9. 2020.
- Ribolov bo potekal ekipno; ekipa šteje dva ribiča. Dovoljene bodo vse vabe, razen živalske krvi in žive ribe.
- Pristopnina za ekipo je 60,00 evrov. V pristopnini je vključeno kosilo.
- Prijave s plačilom pristopnine je treba poslati **najpozneje do 15. 9. 2020.**
- Prijave pošljite na elektronski naslov: info@rdrence.si
- Prijavnino je treba poravnati na TRR Ribiške družine Renče: SI56 0475 0000 0159 422 odprt pri Nova KBM d. d.; namen plačila: »pristopnina vipavski orjaki«
- Naslov: Ribiška družina Renče, Trg 25, 5292 Renče
- Dodatne informacije je mogoče dobiti na telefonski številki 040-125-865, g. Klemen.

Poleg pokala bodo člani prvih treh ekip prejeli še lepe praktične nagrade.

Ribiška družina Renče

Vipavski orjaki ali vipavski somi

Kako so v reko Vipavo »zašli« somi (*Silurus glanis*), mi je pred skoraj tremi desetletji povedal sedaj že pokojni ribič. Avgusta leta 1991 je topel poletni popoldan prekinila nenadna nevihta. V kratkem času je padlo toliko dežja, da je voda reke Vipave postala kalna. Idealne razmere za ribolov jegulje in soma so bile povod, da sem se namenil opraviti čuvajski pregled v ciprinidnem delu Vipave. Tistega dne sem imel kar precej dela, saj je več kot trideset ribičev »somarjev« ribarilo od izliva potoka Lijak do jezua v Orehovljah. Trije ribiči iz Sežane so mi zadovoljno zaupali, da danes som dela. Ribiška sreča jim je bila zelo naklonjena, saj so uplenili kar pet velikih somov. »Veste, tiste pod 20 kilogramov mečemo nazaj v Vipavo,« so mi ponosno povedali.

Ob prihodu iz čuvajske kontrole se še nisem preoblekel, ko je zazvonil domači telefon. Klical me je prej omenjeni ribič, pri katerem sem na izlivu Lijaka pregledal opremo in dokumentacijo. Vzhičeno mi je povedal, da je tisti dan postavil osebni rekord: »Viš (veš), ima dva metra in petnajst in 56 kilov (kilogramov), zato mureš (moraš) takoj pret (priti) do mene.« Tako sem odšel proti njegovemu domu, saj tako velike vipavske ribe v življenju še nisem videl. In res sem imel kaj videti. Pravi vipavski orjak. Trofejni ulov sva proslavila s kozarčkom vina njegove pridelave. Moja radovednost mi ni dala miru, zato sem ga povprašal, kako so somi zašli v Vipavo. Povedal mi je, da so leta 1956 ribiči v reko Vipavo najprej vložili tujerodno donavsko podust, ki je v Vipavi imela tako dobre življenjske razmere, da je z leti njena populacija postala tako številna, da je začela škodovati drugim domorodnim ribam. Ribiči so rešitev za zmanjšanje števila donavske podusti našli v somu, ki je v Vipavi tudi tujerodna vrsta ribe. Soma so vlagali v letih 1976 do 1978. In tako se je som naselil v reki Vipavi.

Vipava mu z obilico hrane zelo ustreza, zato se je zelo razmnožil in zrastle v kapitalne primerke. Ribiči vsako ribolovno sezono ujamemo precej kapitalnih primerkov, dolgih več kot dva metra in teže več kot 50 kilogramov. Doslej je bil največji 20-letni vipavski orjak uplenjen 2. julija 2005. Ribiča Samuel Skomina in Dejan Kante se še vedno rada spominjata tistega poletnega večera. Vse popoldne je

deževalo in posledično je bil vodostaj Vipave višji, voda pa kalna. Izkušena »somarja« sta vedela, da je to pravi trenutek za ribolov na vipavske orjake. Ribolovno opremo sta vedno imela v avtomobilu, zato sta iz hladilnika vzela piščančja jetra in pijačo ter odhitela v Renče pod jez. Od začetka ribolova ni minilo deset minut, ko sta imela prvi silovit prijem. Po zategu sta takoj vedela, da je prišla velika riba, zagotovo som. Po samo nekaj minutah utrujanja je ribiška vrvica popustila in som je zaplaval v globine reke Vipave. Še dobro nista navezala druge naveze, sta imela že drugi prijem. Tokrat jima meter in pol dolg som ni povzročal velikih težav. S takim »mladičem« nista bila zadovoljna, zato sta z ribolovom nadaljevala. Vztrajnost se jima je po dobri uri izplačala, saj je riba ponovno prišla. Zateg in ribiška palica se je pod težo in silo vleke velike ribe ponovno zelo ukrivila. Med utrujanjem ribe sta se ribiča izmenjevala in ves čas upala, da bo tokrat ribiška vrvica le vzdržala. Vzdržalaje, je pa dvodelna ribiška palica ob spoju malo počila, ne pa toliko, da bi jima riba pobegnila. Po nekaj več kot uri boja se je utrujen vipavski orjak vdal usodi in ribiča sta ga potegnili na breg reke Vipave. Izmere in tehtanje sta ribiča opravila doma. Meter je pokazal dolžino 240 cm, tehtnica pa se je zaustavila na 76 kilogramih. To je doslej največji uplenjen vipavski som. Samuel Skomina se je odločil,

da bo celega orjaka dal v prepariranje. Soma je prepariral g. Rajšped iz Otočca pri Novem mestu. Kakšen plenilec je som in količino hrane potrebuje, je pozneje razkrila vsebina somovega želodca. Poleg številnih manjših rib je vseboval še 2,5-kilogramsko ščuko in 1,5-kilogramskega krapa. Som je v Vipavi tujerodna vrsta, zato nima varstvene dobe, nima najmanjše lovne mere in nima lovopusta. Poleg tega je odvzem soma neomejen. V Vipavi som nima naravnega sovražnika, zato je njegovo število odvisno samo od odvzema s športnim ribolovom. Po pričevanju ribičev in potapljačev reka Vipava v globinah skriva še veliko vipavskih orjakov. Nekateri so zagotovo večji in težji od prej opisanega, zato vabimo vse slovenske ribiče, naj na Vipavi preizkusijo svoje znanje v ribolovu na vipavske orjake.

Egon Dolenc

Taprava potočnica (foto: anja)